

Jaarverslag 2014

Jurjen de Groot

Operationeel directeur

‘Als organisatie maken we momenteel een beweging naar het hart van de gemeente. Meer dan voorheen hebben we in 2014 intensieve gesprekken gevoerd met kerkenraden, via missionaire trajecten, adviesgesprekken en via het project ‘Luisterposten’ (samen met de GZB).

In openhartige gesprekken met ambtsdragers komen de zaken op tafel die er echt toe doen.

Waarom zijn we er als kerk? Waar laten we het afweten? Wat is ons diepste verlangen? Ik ervaar dat als een geschenk, zelfs als in het gesprek blijkt dat er veel verlegenheid is over hoe het verder moet, met de gemeente en de missionaire roeping.

Gelukkig geven ook andere kernwoorden kleur aan onze relatie met gemeenten; inspiratie en expertise. Maar belangrijk voor mij is dat we dichtbij de gemeenteleden zijn en dat we zij aan zij staan.

Ook al omdat we van elkaar willen leren en samen de weg willen gaan van de navolging van Jezus Christus. Hoe zouden we het ooit over discipelschap kunnen hebben als we ons niet zouden concentreren op Hem die ons in deze tijd voorgaat?’

Nieuwe oriëntatie

Voor de cover van dit jaarverslag over 2014 maakte de fotograaf een artistieke afbeelding van het woord 'discipelschap'. De term is de rode draad in veel IZB-activiteiten in dat jaar.

Toen het IZB-bestuur dit thema als focus voor het meerjarenbeleid omarmde, konden weinigen vermoeden dat het zó onze agenda zou gaan bepalen. Zelf hadden we ook niet kunnen bevroeden dat de keuze zoveel herkenning zou oproepen, bij missionaire werkers, predikanten, leden van kerkenraden en gemeenten.

In het boek 'Tijd om mee te gaan' dat Wim Dekker, Bert de Leede en Arjan Markus in 2014 publiceerden, hebben zij het zo onder woorden gebracht: 'Te midden van alle culturele en kerkelijke ontwikkelingen, die veel van de traditionele gestalten van christen-zijn onder druk hebben gezet en nog in toenemende mate onder druk zullen zetten, zoeken we een nieuwe oriëntatie op Jezus Christus. Wij geloven dat Hij de Levende is, die ons vooruit wil gaan om ons weg te halen uit culturele, kerkelijke en persoonlijke doodlopende wegen waarop we zijn terechtgekomen. We geloven dat een nieuwe oriëntatie op Hem, zijn leven en zijn onderwijs ons in aanraking zal brengen met de hele Schrift als van God gegeven, heilig Woord om de wegen van God te leren en Hem te ontmoeten. We geloven dat ons zo nieuwe oriëntatie gegeven zal worden om christen te zijn in deze tijd.'

Het citaat maakt meteen duidelijk waarom deze term een missionaire organisatie als de IZB op het lijf geschreven is. We zien niets liever dan dat mensen Jezus leren kennen en Hem gaan navolgen.

Van die 'passie voor missie' legt dit jaarverslag getuigenis af. We hopen dat deze terugblik op 2014 en niet in de laatste plaats de korte persoonlijke impressies u zullen inspireren.

Jurjen de Groot, operationeel directeur
Ds. Roelof de Wit, secretaris IZB-bestuur

Simone Pansa

Geloven in Spangen

'2014 was geen gemakkelijk jaar voor me. Ik zat behoorlijk met mezelf de knoop. Een goede vriendin van me nodigde me een keer uit om mee te gaan naar een huisgroep van de kerk.

Nu ben ik christelijk opgevoed, maar op m'n 15e had ik het geloof gedag gezegd. Weet je wat, dacht ik, ik geef het weer een kans. En het wonderlijke gebeurde: Vanaf de eerste ontmoeting bij die huisgroep was ik er niet meer weg te slaan. Het klikte meteen. Ik ondervond er de warmte en hartelijkheid waar ik naar op zoek was. Later ging ik ook mee naar de samenkomsten op zondag.

Het aantrekkelijke van de huisgroep vind ik dat ze je niet in een keurslijf persen. Je mag komen zoals je bent. Kom je op de sportschoenen, geen probleem. Je hoeft je niet helemaal aan te passen aan de ongeschreven regels van de gemeenschap. Daardoor voel ik me er thuis.

De huisgroep is een gastvrije plek. We eten samen en lezen uit de Bijbel en je hebt alle ruimte om vragen te stellen. Door die uitleg komen die personages voor mij echt tot leven. Ik had natuurlijk wel wat in te halen, na zoveel jaar...

In de afgelopen weken ben ik verhuisd. Maar Geloven in Spangen blijft mijn kerk.'

Wisseling van de wacht

'Eind juli, begin augustus, de tijd waarin de meeste collega's met vakantie waren, zat ik op kantoor en liet mijn gedachten gaan over de evaluatie van het voorbije seizoen en de ontwikkelingen die zich aandienen. Het was daarbij alsof het werk stukje bij beetje van mijn schouders afgenomen werd. Ik vond het in eerste instantie een vervreemdende ervaring, want ik ben erg vergroeid met de organisatie en het werk. Maar de overtuiging groeide dat mijn taak bij de IZB erop zit.'

Sommige ontwikkelingen konden we zien aankomen. 2014 zou het eerste jaar sinds lange tijd worden zonder boekhandel IZB-Ark; de lege plekken op de begane grond van Van Oldenbarneveltlaan 12 en in het magazijn herinneren er nog aan.

Het was ook bekend dat het coördinerend team - de wekelijkse vergadering van hoofden van stafafdelingen - zou plaatsmaken voor een tweehoofdige directie. De voorbereidingen daartoe waren al enige tijd in gang.

Maar niemand had de mededeling van ds. Louis Wüllschleger zien aankomen, in het najaar van 2014, dat hij had besloten per 1 januari 2015 terug te treden als directeur. Nog voor het eind van het jaar werd de werving voor een opvolger gestart en in november werd Jurjen de Groot, manager van de programmalijn Missionaire Vorming, benoemd tot operationeel directeur.

2014 gaat ook de geschiedenisboeken in als het jaar waarin het thema 'discipelschap' in de breedte van de organisatie hoog op de agenda is gezet. In alle programmalijnen zijn collega's bezig geweest om het thema te 'vertalen' in het dagelijks werk.

Meer dan voorheen heeft de IZB intensief contact gezocht en onderhouden met plaatselijke gemeenten, onder andere via het project Luisterposten en via de 'missionaire trajecten'. Bij de afdeling toerusting zijn cursussen ontwikkeld rondom het thema discipelschap en is er nagedacht over de missionaire roeping van de gemeente in de context van een dorp.

Bij de 'missionaire oefenplaatsen' springen de nieuwe pioniersplekken in het oog, bij de programmalijn Financiën en bedrijfsvoering is veel tijd en energie geïnvesteerd in een nieuw automatiseringssysteem voor de administratie.

Martijn de Jong (links) en Arte Havenaar

Aan tafel in
het Spangenhuis

Martijn de Jong en Arte Havenaar, studenten aan de Christelijke Hogeschool Ede, liepen beiden stage bij de IZB. Martijn bij Perron 61, een missionair project in de nieuwbouwwijk Oosterheem in Zoetermeer, Arte in de Rotterdamse stadswijk Spangen.

Martijn: 'De eerste maandag van mijn stage kreeg ik 's avonds meteen de leiding van de tienerclub. Dat was een confronterende, maar leerzame ervaring; ook wel typerend voor de gang van zaken in de loop van het jaar. Je krijgt veel verantwoordelijkheid, wordt overal bij betrokken en je voelt je daardoor snel onderdeel van de organisatie. De stage heeft mijn denken en doen verbreed. Je denkt aan het begin te weten hoe 'missionair werk' werkt en hoe dat moet gaan, maar gaandeweg ontdekte ik dat je veel moet loslaten om uiteindelijk meer te bereiken.'

Arte: 'De stage bij het IZB-project in Spangen was voor mij een bewuste keuze. Ik wilde graag in contact komen met mensen uit verschillende culturen. 'Geloven in Spangen' bleek daarvoor een leerzame en inspirerende plek. Om in een andere omgeving te verkeren dan het christelijke gezin, kerk en opleiding, koos ik er bewust voor om in een seculier studentenhuus te gaan wonen, dit resulteerde in perioden van twijfel, zo moest ik het geloof regelmatig herontdekken. Ik merk nu dat ik in het geloof veel meer volwassen geworden ben, ik ben zeer zeker dankbaar voor het proces wat ik heb doorlopen. Als stagiair werkte ik namens 'Geloven in Spangen' op een zeer multiculturele basisschool, waar ik veel contact had met mensen uit verschillende culturen en sociale lagen. Dit zijn stuk voor stuk ervaringen geweest waarin God elke keer liet zien hoe bijzonder Hij is en ook wil werken, dit heeft mijn relatie tot God verdiept en versterkt en ik geloof ook dat het mijn preken en bijbelstudies verrijkt.'

Arte en Martijn zijn door hun stage bij de IZB bevestigd in hun keuze voor missionair werk. 'Hoe en waar dat een vervolg krijgt - we vertrouwen dat God dat zal leiden.'

Voorlopig werken ze aan een gezamenlijke afstudeeropdracht, waarbij ze IZB-projecten onder de loop nemen.

Vereniging

‘Dat ik een discipel van Jezus ben, vormt de kern van de troost, dat is het houvast, het fundament van mijn leven. Ik ben van Hem en Hij is van mij, dat is mijn identiteit. Dat is in mijn doop bezegeld en staat zo vast als een huis op de rots. Dat geeft me hoop en een intense vreugde, maar het betekent tegelijk een kritische kant aan mijn discipelschap. Ik ben namelijk niet meer van mezelf, maar van Hem. Ik heb niet langer zelf de regie in handen.’

Op 8 mei 2014 hield emeritus hoogleraar dr. Wim Verboom na de algemene vergadering van de IZB een toespraak

waarin hij onderstreepte dat de discipelschap diep verankerd is in de bronnen van de gereformeerde traditie. Hij illustreerde dat aan de hand van passages uit de Heidelbergse Catechismus. ‘Op onovertroffen wijze verwoordt zondag 1 van de catechismus in een notedop alles wat discipelschap inhoudt.’

De jaarlijkse algemene vergadering is het ‘hoogste’ orgaan van de vereniging IZB. Op 31 december 2014 telde de vereniging 20.207 leden, van wie 16.114 betalende leden. De statistiek van het ledental vertoont al jaren een daling. In het bestand met relatief veel ouderen is

overlijden een belangrijke oorzaak van de terugloop.

Het dalende ledenbestand is al geruime tijd een punt van zorg en voedt de discussies over de toekomst van de verenigingsstructuur, de verhouding leden/donateurs en mogelijke nieuwe financieringsbronnen. Het onderwerp staat hoog op de prioriteitenlijst van de fondsenwerver/relatiebeheerder, die in het voorjaar van 2015 wordt aangesteld.

Bestuur

Het bestuur van de IZB bestond aan het begin van het verslagjaar uit de volgende personen:

Naam	Functie	Vanaf	Niet herkiesbaar	Relevante nevenfunctie
ds. M.C. (Marco) Batenburg	lid	2004	2016	Predikant te Gouda
prof. dr. ir. J.H. (Jan) van Bommel	lid	2005	2017	
mw. drs. Z.A. (Inez) Jansen-Smit	lid	2010	2022	Locatieleider/psycholoog speciaal basisonderwijs
drs. A.P. (Bram) van der Kooy	penningmeester	2011	2023	Algemeen directeur Bom Holding bv
dr. H. (Bert) de Leede	lid	2011	2023	Docent/onderzoeker Prot. Theologische Universiteit
ds. A. (Anthon) van Lingen	lid	2013	2025	Predikant te Kinderdijk-Middelweg
ds. M.J. (Johan) Tekenburg	voorzitter	2003	2015	Predikant te Reeuwijk
mw. J.E. (Liesbet) van Velzen-Vermaas	lid	2007	2017	Praktijkondersteuner huisarts GGZ Putten
ds. J. (Hans) van Walsum	lid	2011	2023	Predikant te Alblasserdam
ds. R.F. (Roelof) de Wit	secretaris	2006	2008	Predikant te Ermelo

In 2014 was prof. dr. ir. J.H. (Jan) van Bommel na drie termijnen bestuurslidmaatschap niet meer herkiesbaar. In zijn plaats werd gekozen dr. J. (Jaap) van den Born uit Eelderwolde. Ook ds. M.C. (Marco) Batenburg is afgetreden. In zijn plaats is ds. M. (Martin) van Dam uit Hagestein gekozen.

Het bestuur van de IZB vergaderde in 2014 vijf keer, waarvan twee maal buiten Amersfoort, om op locatie geïnformeerd te worden over het werk van de IZB Naast de rapportages over de ontwikkeling van de organisatie besprak het bestuur hoofdlijnen van het beleid, zoals de relatie tussen de modulaire uitvoerings-

organisaties en de Protestantse Kerk in Nederland; de afschaffing van het Coördinerend Team; de overgang naar een tweehoofdige directie; de toekomst van het project Luisterposten; de werving van een nieuwe algemeen directeur en het onderzoek naar de huisvesting van de IZB.

A portrait of Ds. Henk Methorst, a middle-aged man with glasses, wearing a dark suit, white shirt, and patterned tie. He is seated at a table with a white tablecloth and a plate. The background is blurred, showing other people in a social setting.

Ds. Henk Methorst

Predikant te
Nieuwland/Oosterwijk

‘In 2014 hebben we in onze Hervormde gemeente Oosterwijk (bij Leerdam) frequent IZB’ers over de vloer gehad; in de kerkenraad en tijdens de gemeenteavond. De samenwerking zou ik met drie kernwoorden kunnen samenvatten: stilstaan, stimuleren en stroomlijnen.

Stilstaan. De IZB vroeg ons een pas op de plaats te maken. Wie zijn jullie als gemeente, wat doen jullie? Welke plaats heeft de kerk in het dorp?

Stimuleren. Na de eerste inventarisatie had de IZB een enthousiasmerende inbreng. Hoe klein de gemeente ook is, het bezigzijn met missionaire vragen is niet zinloos. Investeer in nieuwe initiatieven, gericht op hen die nog niet meedoen.

Stroomlijnen. Hoe kom je van een ideeënlijst uit een brainstorm tot beleid? In dat proces ervoeren we de IZB als een wegwijzer. We zijn op pad gegaan en we zijn verrast door wat zich gaandeweg aandient, aan nieuwe mogelijkheden om het evangelie te delen.

Ik herinner me dat tijdens de één van de bijeenkomsten met de IZB deze vraag centraal stond: ‘Hoe kun je betekenisvol zijn, in deze tijd, in deze context?’ Dat geldt voor de gemeente, maar ook voor elk gemeentelid. Een vraag om nooit te vergeten.’

Luisterposten (IZB/GZB)

In 2014 heeft de IZB samen met de collega's van de GZB een tournee gemaakt langs 25 plaatselijke gemeenten, om daar met predikanten, kerkenraden en gemeenteleden in gesprek te gaan over de missionaire roeping. In totaal namen 213 mensen deel aan dit project 'Luisterposten'. Het ging om 6 grotere en 3 kleinere gemeenten in stedelijk gebied; 5 grotere en 11 kleinere gemeenten op het platteland.

In bijna alle gemeenten kwamen dezelfde aandachtspunten naar voren: Hoe kunnen we minder project- en meer relatiegericht zijn? Hoe helpen we gemeenteleden om in hun dagelijks leven missionair te zijn? Hoe kunnen we bevorderen dat mensen in gemeenten elkaar vertellen wat God doet? Hoe kunnen verhalen uit andere gemeenten en uit de wereldkerk ons bemoedigen?

Het waren eerlijke en openhartige ontmoetingen, waarin soms pijnlijk aan het licht kwam hoezeer predikanten en kerkenraden verlegen zijn met de missionaire opdracht van de kerk. Het in stand houden van de eigen gemeenten vergt tijd en energie. De interne secularisatie heeft het getuigenis verzwakt. Als belangrijkste conclusies formuleerden de IZB en GZB in een verslag:

- We hebben nauwelijks helder wat 'gemeente zijn van Jezus Christus' in onze tijd en context inhoudt;
- We vinden het persoonlijk en als gemeente erg moeilijk om ons geloof te verbinden met mensen die we tegen komen in ons dagelijks leven;
- Er is grote behoefte om elkaar weer meer te vertellen over Gods aanwezigheid en werk, zodat verwondering en bemoediging ontstaat.

Verlegenheid en verlangen zijn twee begrippen die we in 2014 in allerlei toonaarden hebben horen vertolken, in gesprekken in gemeenten. 'Verlegenheid' omdat kerkenraden en gemeenteleden ondanks hun inspanningen en goede bedoelingen het kerkbezoek zien teruglopen, of een afname van betrokkenheid bespeuren bij kerkleden. In het proces werd dan vaak de pijnlijke conclusie getrokken dat het probleem vooral binnen in de kerk zit: hun eigen lauwheid en onvermogen om anderen te interesseren voor het evangelie. Toch kwam ook het woord 'verlangen' steeds weer naar boven: gemeenteleden spraken dan uit dat ze zo graag enthousiast gelovig en missionair betrokken zouden willen zijn, maar dat ze niet wisten hoe ze dat vorm moesten geven en waar ze zouden moeten beginnen.

Synode

De twee termen 'verlegenheid' en 'verlangen' kregen ook een prominente plaats in de driejaarlijkse presentatie van ons werk voor de Generale Synode, in november 2014. De bekende dichter ds. André Troost schreef er bij die gelegenheid op ons verzoek een lied over, op een melodie uit de Engelse traditie. Eigenlijk is het een gebed, waarin tot uitdrukking komt dat beide woorden zich kenmerken door een houding van afhankelijkheid en ontvankelijkheid.

Grote God, zie ons verlegen

tekst: André F. Troost 1948
melodie: William P. Rowlands 1860-1937 (gezang 745 NLB)

Inger Hoegee-Bout

Lid van de stuurgroep
van 'De Brug'
in Huizen

'Sinds november 2013
organiseren we wekelijks
Ontmoetingsdiensten.

Er komen 30 à 35 mensen.

Het zijn belangstellenden,
'zoekers', met heel verschillende
achtergronden; sommigen hebben
een christelijke opvoeding gehad,
anderen niet. Voor de meesten geldt
dat ze niet naar de kerk zouden gaan,
als deze laagdrempelige diensten er niet
waren. Het is eigenlijk jammer dat deze
vorm noodzakelijk is, naast het ruime
aanbod van kerken in ons dorp. Maar
we zijn blij en dankbaar dat de mogelijk-
heid er is.

In 2014 zijn we toegetreden tot de
kring van 'pioniersplekken' van de
Protestantse Kerk in Nederland, dat
zijn experimentele geloofsgemeen-
schappen voor mensen die niet of
niet meer in de kerk komen. Het
initiatief is ontstaan uit het werk van
evangelist Jan Verkerk, die verbonden
is aan de IZB.

Ontmoeting is een belangrijk aspect
van de zondagse bijeenkomsten.
Daarom beginnen we met een inloop
met koffie. Bij elk onderdeel van de
dienst gaan we er vanuit dat de
bezoekers weinig of geen basiskennis
van het geloof hebben. Dat betekent dat
we vooraf eerst de liturgie doornemen.
In de preek worden in begrijpelijke taal
kernpunten van het evangelie uitgelegd.

We zijn anderhalf jaar onderweg en nog
steeds in ontwikkeling. Er komen geregeld
nieuwe mensen. De bezoekers zijn betrokken
op elkaar en vormen zo samen een gemeen-
schap.

Er is behoefte aan verdieping, maar hoe we
dat precies gaan vormgeven is nog niet helemaal
duidelijk. De komende tijd worden activiteiten
opgezet voor zowel bezoekers van de Ontmoetings-
dienst, maar waarmee we ook contact willen krijgen
met nieuwe mensen zonder dat zij gelijk in de
diensten verwacht worden. Enkele vaste bezoekers
hebben aangegeven dat zij graag belijdenis willen
doen en gedoopt willen worden.'

Positionering IZB

Behalve het project 'Luisterposten' organiseerde de IZB in 2014 nóg een serie ontmoetingen waarbij we intensief met vertegenwoordigers uit de achterban en uit het missionaire werkveld van gedachten wisselden. In december spraken we binnen het bestek van twee dagen zo'n 100 mensen over de IZB en de wijze waarop zij zich volgens hen zou moeten positioneren. Hoe zou u graag zien dat de IZB voor het voetlicht komt? Wat betekent dat voor ons werk en voor onze communicatie? Na een analyse van alle inbreng tekende zich een heldere rode draad af: Missionair werk heeft alles met de persoon en het werk van Jezus Christus te maken. In verschillende bewoordingen hebben de gesprekspartners aan de IZB gevraagd om de kerk, gemeenten en gemeenteleden te helpen (opnieuw) te leven vanuit deze Bron. Alleen aan die relatie kan het missionaire werk ontvoken. Daarmee is een brandend-actuele vraag op tafel gelegd: Hoe wordt Jezus zichtbaar in onze gemeenten en in ons persoonlijk leven? En: welke plaats heeft Jezus Christus in ons IZB-werk, hoe wordt Hij zichtbaar? De goede verstaander ziet al snel dat hier een verbinding ligt met het project 'Luisterposten'.

De vragen zijn onontkoombaar op ons afgekomen en vragen om een vertaling naar het beleid en de praktijk. In 2015 gaan ze een belangrijke rol spelen, ook bij het werk van de fondsenwerver-relatiebeheerder.

Samenwerking

De IZB onderhoudt goede relaties met een brede kring samenwerkingspartners, zowel binnen de Protestantse Kerk in Nederland als daarbuiten.

De IZB is evenals de GZB en de HGJB een modulaire uitvoeringsorganisatie binnen de Protestantse Kerk in Nederland, zoals vastgelegd in overgangsbepaling 295 van de kerkorde. Er is een nauwe samenwerking met de programmalijn Missionair Werk en Kerkgroei. De IZB is vertegenwoordigd in de missionaire beraadsgroep die het werk van de programmalijn Missionair Werk en Kerkgroei begeleidt. Op directieniveau worden de werkzaamheden en activiteiten frequent op elkaar afgestemd. De IZB is ook betrokken bij het opstarten van 100 pioniersplekken in Nederland. Een van de IZB-medewerkers maakt deel uit van het projectteam voor de begeleiding van pioniersplekken.

Verder onderhouden we regelmatig contact met de programmalijn Kerk in Ontwikkeling (KiO), het werk van de gemeenteadvisers in de Protestantse Kerk en het PCTE (Protestants Centrum voor Toerusting en Educatie) Ook met de programmalijn Kerk in Actie (KiA) is regelmatig overleg, vooral met het programma 'Luisterend dienen', in het kader van de fondsenwerving.

De IZB werkt op allerlei terreinen samen met de zusterorganisaties HGJB en GZB (met de laatste is in 2014 het project 'Luisterposten' uitgevoerd. Op directieniveau wordt gesproken over intensivering van deze samenwerking.

Andere partners

Ook buiten de PKN kent de IZB diverse samenwerkingsverbanden met geestverwante organisaties. Met het deputaatschap voor evangelisatie van de Christelijke Gereformeerde Kerken is er een overeenkomst voor de gezamenlijke uitgave van het blad Echo en de exploitatie van websites voor zoekers. Op vele punten is er over en weer geestelijke herkenning tussen de IZB en de Christelijke Gereformeerde Kerken. De IZB participeert in het bestuur van Evangelie & Moslims. Aan deze organisatie verstrekken we jaarlijks een subsidie van ongeveer € 50.000. Verder is de IZB partner van de Evangelische Alliantie en participeert de IZB in het bestuur van de EA (sinds de recente fusie: EA-EZA). Ook met de Nederlandse Zendingsraad is er een overeenkomst. Daarnaast zijn er regelmatig contacten met Alpha-Nederland, het Evangelisch Werkverband, IFES, De Herberg, ICP, de Confessionele Vereniging en het Confessioneel Gereformeerd Beraad.

A portrait of Niels de Jong, a man with a shaved head and a light blue button-down shirt over a white t-shirt. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background is blurred, showing what appears to be a church interior with wooden pews.

'Drie jaar geleden begonnen we met een klein clubje initiatiefnemers een paar maandelijkse proefdiensten. Sinds augustus 2014 hebben we wekelijks diensten waar 100 tot 150 mensen komen.

We zijn op een nulpunt begonnen; er was niets voorgegeven. Dat vond ik een spannende uitdaging: Hoe zou het zijn om te bouwen aan een gemeente, waarin missionair werk niet een activiteit aan de zijlijn is, maar de hele gemeenschap doortrekt?

In de loop van de paar jaar hebben we al diverse doopdiensten meegemaakt. Ik was in het begin bang dat deze nieuwe gemeente jonge mensen uit andere kerken zou trekken, omdat het hier net even hipper aan toegaat, maar dat is gelukkig niet gebeurd. Een groot aantal van de kerk-gangers, zeker een derde, heeft geen christelijke achtergrond of ging al jaren niet meer naar de kerk. Verder hebben we veel ex-studenten en christenen die nieuw in Rotterdam zijn komen wonen. Op de een of andere manier vinden zij makkelijker aansluiting bij onze gemeente dan bij bestaande gemeenten.

In gesprekken met (aanstaand) gemeenteleden hoor ik vaak terug dat ze het waarderen dat we expliciet ingaan op de relevantie van het geloof voor het dagelijks leven, voor het werk, hun relaties. Dat is zeker voor veel jonge mensen een belangrijk issue, merk ik. Ze waarderen het dat de preken en activiteiten hen daarbij behulpzaam zijn. Discipelschap, leerling-zijn en leerling-maken, dat zijn belangrijke thema's in onze gemeente.

We zijn dankbaar voor de financiële support, onder andere van enkele christen-ondernemers uit de kring van 'Vrienden van Rotterdam'. Over twee jaar hopen we zelfstandig te zijn. Organisatorisch (met een eigen kerkenraad) en financieel.'

Niels de Jong

Missionair predikant IZB
Rotterdam-Centrum,
Prinsekerk

Missionaire oefenplaatsen

Waar in het jaarverslag van 2013 nog wordt gesproken over 'projecten', geven we nu de voorkeur aan 'missionaire oefenplaatsen'. Dat is meer dan het verwisselen van een naambordje. Er zit een programmatische keuze achter, die voortvloeit uit de ontwikkeling van de afgelopen jaren.

De dienstverlening van de IZB kent verschillende gradaties. Bij de ene gemeente verzorgen we op verzoek een serie cursusavonden, bij een andere schuiven we aan voor advies aan de kerkenraad of de evangelisatiecommissie; dat kan uitlopen op een frequent contact gedurende een jaar. Met een aantal gemeenten zijn we voor een langere periode een partnerschap aangegaan, voor de aanstelling en begeleiding van een missionaire werker, die leiding geeft aan een 'project'.

De IZB is op die manier betrokken bij 35 'missionaire oefenplaatsen'. Met de keuze voor die term wordt benadrukt dat het niet de professionele kerkelijk werker is die - oneerbiedig gezegd - een 'klus' komt klaren, want daarmee bestaat de kans dat het missionaire werk wordt beschouwd als een serie

activiteiten aan de zijlijn van het reguliere gemeenteleven.

Als we de projecten bestempelen als oefenplaatsen geldt dat uiteraard in de eerste plaats voor de mensen die via de activiteiten in contact komen met het evangelie. Zij leren daar wat het is om de eerste stappen te zetten op de weg van de navolging. Als ergens onze passie voor missie tot uiting komt, dan daar. Maar daarnaast is de oefenplaats ook een leer-werk-plek voor de plaatselijke gemeente. De ervaringen die ze opdoen zijn ook van belang voor het leven van de gemeenteleden, in hun dagelijkse navolging van Christus. Last but not least zijn de lessen die we leren in deze oefenplekken van betekenis voor de IZB. De ervaringen die we in de ene gemeente opdoen, kunnen we elders vruchtbaar maken.

1. Gemeenschapsvorming & kerkplanting

1. Amsterdam, Hebron	Peter Smits, tot 1 september (IZB) Jurjen de Bruijne, sinds 1 januari 2015
2. Amsterdam, West	Mark Schippers (IZB)
3. Den Haag, Marcusconnect	Bettelies Westerbeek
4. Rotterdam Spangen (Delfshaven)	Nico van Splunter (IZB)
5. Rotterdam Blijdorp	Ds. Niels de Jong (IZB), Mendy Vis (IZB)
6. Zoetermeer, Perron 61	Henk Boerman, Erik Verwoerd
7. Groningen, Het Pand	Jan Waanders (IZB)
8. Maranathakerk, Licht op Zuid	Martijn Weststrate (IZB)

2. Werken aan missionair (re)vitalisering van gemeente (kerk in de buurt en netwerkkerk)

9. Bussum, Wijkgemeente Sion	vacature
10. Den Haag, Bethlehemkerk	Ds. Ad Vastenhoud (IZB)
11. Amsterdam, Jordaanproject	Dr. Paul Visser, Tine Visser, Maria van 't Hof
12. Almelo, wijkgemeente De Ontmoeting	Ds. Catherinus Elsinga
13. Nieuw Beijerland	Hendrik Klaver (sinds maart 2015)

A portrait of Jurek Woller, a man with light brown, wavy hair and glasses, wearing a blue and white checkered shirt over a white t-shirt. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background is a blurred city street at night with warm lights.

Jurek Woller

Noorderlicht Rotterdam

‘De zondagochtend waarop ik voor de eerste keer naar ‘Noorderlicht’ in Rotterdam ging, speelde het melodietje van ‘10.000 redenen’ steeds door m’n hoofd. Laten we nu net dát lied als eerste zingen in de dienst. Ik vond het een subtiel signaal dat ik goed zat 😊.

Het was een gastvrije groep mensen, in een oud gebouw. Wat me meteen aansprak was, dat de muzikanten heel enthousiast en betrokken spraken over de liederen die ze begeleidden. Zonder maniertjes of traditionele dingetjes; ze zeiden gewoon recht voor z’n raap wat ze vonden.

Nog maar kort daarvóór was ik tot geloof gekomen en ik had ds. Niels de Jong een keer in Utrecht horen preken. Wat hij zei vond ik relevant. Ook de manier waarop hij een powerpoint gebruikte bij zijn preek, vond ik bij de tijd. Vandaar dat het voor de hand lag om er eens langs te gaan, toen mijn vriendin en ik naar Rotterdam verhuisden. Ik ben een ‘fan’ van zijn preken gebleven, onder andere omdat hij steeds probeert een vertaalslag te maken naar het dagelijks leven. Het gebeurt me regelmatig dat ik doordeweek nog weer terugdenk aan wat ik zondag heb gehoord.

Inmiddels ben ik behoorlijk ingeburgerd in Noorderlicht. Ik ben er gedoopt en getrouwd. Sinds kort ben ik betrokken bij het gebedsteam.

Noorderlicht combineert een solide inhoud met een prettige, eigentijdse manier van met elkaar omgaan. En dingen worden gedaan omdat mensen denken dat er nú behoefte aan is, niet omdat we dat altijd al zo gedaan hebben.’

3. Werken aan een missionaire levenshouding: gemeente als vormingsplek en oefenplaats

14. Utrecht, Jacobikerk	Ds. Wim Vermeulen (in de loop van 2015)
15. Groningen, Martinikerk	Dr. Sjaak van den Berg

4. Dagelijks Dichtbij Delen

16. Capelle aan den IJssel	Gert van den Bos
17. Nieuwegein	Willina de Bree (IZB)
18. Rotterdam Kralingen	Ageeth Palland (IZB)

In de afgelopen jaren heeft de IZB op drie locaties in het land geëxperimenteerd met een missionair-diaconale aanpak, die is bekend geworden onder de naam 3D, dagelijks dichtbij delen (of: dienen).

Getuigen van het evangelie vraagt meer dan mensen 'bij ons uitnodigen en het hen vertellen' of 'naar hen toegaan en het hen aanzeggen'. In het missionaire werk gaat het om relaties, waarin het dagelijks leven met anderen wordt gedeeld. We beseffen daarbij dat we niet beter zijn dan de mensen met wie we het evangelie willen delen. Ook wij hebben de bekering dagelijks nodig, daarom worden we aangespoord om te zoeken naar 'samen de weg achter Jezus aan gaan'. We zijn bescheidener geworden en tegelijkertijd minder beschroomd.

Missionair-diaconaal werk in de 3D-projecten kenmerkt zich door een dienende houding, in het dagelijks leven, dichtbij huis. De projecten beogen op deze manier ook een positieve bijdrage te leveren aan de sociale cohesie in de buurt.

Eind 2014 is een begin gemaakt met de evaluatie van de 3D-pilots. Een uitvoerige presentatie van de werkwijze en de opgedane ervaringen verschijnt in 2015.

5. Pioniersplekken PKN via IZB

19. Hilversum	Ds. Gerard Kansen
20. Utrecht, De Haven	Ds. Marius van Duijn
21. Huizen, De Brug	Jan Verkerk
22. Zwijndrecht, Het Badhuis	Peter Huijzer (sinds maart 2015)
23. Delft	René Strengtholt
24. Voorthuizen	Wim van der Vegte
25. Veenendaal	Nico Grijzenhout (IZB)
26. Den Haag (De Laak)	Petra de Nooy
27. Eindhoven	Ds. Sjaak Pauw
28. Nieuwegein	Ds. Dirk de Bree
29. Rotterdam Charlois (Jeugdhaven 't Anker)	Martin Padmos
30. Rotterdam Delfshaven	Ds. Martijn van Laar
31. Rotterdam Johanneskerk	Ds. Gert van de Pol
32. Papendrecht	Teus Donk
33. Scheveningen	Arjo van der Steen
34. Utrecht Nieuwe Kerk	Ds. Lydia Kansen

Gemeentecontact na beëindiging projectperiode

35. Tilburg	Ds. CorBert de Rooij missionair adviseur (IZB)
36. Den Haag-Wateringseveld	Boei90, Arjen ten Brinke

In Groningen verhuisde missionair-diaconaal centrum 'Het Pand' in 2014 naar een nieuwe vestiging.

Ondersteuning projectmatig missionair werk waarbij werkers en/of gemeenten gebruik maken van ondersteuning door de IZB, in de vorm van intervisie, professionele begeleiding, personeelsbeleid, expertise-uitwisseling, etc.

A portrait of Willeke Veluwenkamp, a woman with short blonde hair, smiling. She is wearing a blue and white star-patterned scarf and a dark grey cardigan. The background is a blurred indoor setting with warm lighting.

Willeke Veluwenkamp

Hattem

'Kort na mijn hernieuwde kennismaking met de Hervormde gemeente in Hattem was er een gemeenteavond over missionair werk. Acht jaar geleden ben ik verhuisd, heb op diverse plekken in Nederland en in het buitenland gewoond. In elke nieuwe woonomgeving was ik gewend om eerst eens bij verschillende kerken te gaan kijken, om te zien welke het beste bij me zou passen.

Toen ik dus na zoveel jaar terugkeerde, lag het niet voor de hand dat ik weer automatisch zou aanhaken bij de vertrouwde gemeente. Ik had in de afgelopen jaren zoveel andere ervaringen opgedaan, als het gaat om missionair werk of de onderlinge band van gemeenteleden, dat ik daar nog eens goed over wilde nadenken.

Tijdens die bewuste gemeenteavond onder leiding van de IZB borrelde het een na het andere idee op. Ik was aangenaam verrast door het enthousiasme waarmee plannen werden gesmeed. Mijn wijkpredikant belde me later op met de vraag of ik mee wilde doen in een stuurgroep die de uitwerking wat zou coördineren. Nu er zoveel in gang wordt gezet, kan ik het niet maken om weg te gaan, dacht ik.

Om het enthousiasme zo te kanaliseren dat de plannenmakerij ook daadwerkelijk concreet resultaat heeft, vind ik een uitdaging; ook om zoveel mogelijk mensen daarin mee te krijgen.

De IZB ervaar ik daarbij als onmisbaar. Waar wij als gemeenteleden in Hattem nogal eens de neiging hebben om zaken vanuit ons eigen kokertje te bekijken, hebben de IZB-medewerkers een bredere blik. Ze brengen ervaringen van elders in en houden het proces gaande.'

Missionaire vorming

'We hebben het wel vaak over de kerk en de dominee', maar wanneer gaat het nu over ons gelóóf? Dan heb ik het nog niet eens over het gesprek met mensen buiten de kerk. We spreken weinig met elkaar over wat er in ons hart leeft. Dat moeten we leren. Als we dat in de kring van kerkleden niet doen, waar dan wel?'

'Eerlijk gezegd kom ik weinig niet-gelovigen tegen. Ze zitten gewoon niet in mijn netwerk.'

'Ik heb altijd respect gemerkt als ik in militaire dienst, of later in mijn werk een moment stilte vroeg vóór het eten, zegt iemand. 'Zulke momenten waren nogal eens aanleiding voor een gesprekje.'

'Ik zal er niet snel zelf over beginnen' zegt een derde. 'Maar als er vragen komen, ga ik die niet uit de weg.'

'Dat klinkt me te negatief en te passief. Maar ik herken het wel. De verlegenheid, hè. Bang om met een mond vol tanden te staan bij lastige vragen.'

'Als Christus ons alles is, dan zouden we daar toch enthousiast over kunnen zijn?'

Flarden uit een gesprek van deelnemers aan een gemeenteavond, die door de IZB was voorbereid. De programmalijn Missionaire vorming stimuleert en ondersteunt in allerlei plaatsen in het land initiatieven rond het thema 'discipelschap in het dagelijks leven'. Op die manier helpen we gemeenten gestalte te geven aan hun missionaire roeping. Elk van de onderdelen binnen de programmalijn draagt bij aan deze doelstelling, of het nu gaat om de vorming en toerusting in dorpsgemeenten, een 'missionair traject' met een kerkenraad, of om een cursus 'discipelschap' voor twintigers en dertigers.

In 2014 is het werk binnen de programmalijn gecentreerd rondom twee kernwoorden: inspiratie en expertise. We hebben ervaren dat bezinning op het thema discipelschap niet alleen kennis vraagt maar ook vormen van inspiratie.

In de praktijk blijkt dat gemeenten en gemeenteleden verlangen naar een daadwerkelijke ontmoeting met de levende God en het concreet verbinden van het geloof met het alledaagse leven. In onze werkvormen wordt gezocht hier vorm en inhoud aan te geven. Naast inspiratie is er ook behoefte aan expertise, kennisoverdracht. Wat kunnen we leren van ervaringen elders? Leren en laten leren is het devies, ook in 2015.

Visiegroepen

De IZB heeft in 2014 werk gemaakt van het begrip partnerschap. Op het terrein van missionaire vorming hebben we relaties aangeknoopt met predikanten, kerkenraadsleden en gemeenteleden, om zodoende goed voeling te houden met het dagelijks leven van gemeenten in de veelkleurige achterban van de IZB. Via deze 'visiegroepen' is de (weerbarstige) werkelijkheid van meet af aan op ons netvlies, in de bezinning en de ontwikkeling van nieuwe activiteiten. Deze werkwijze komt de kwaliteit van het werk van de IZB ten goede.

Op het werkterrein van Areopagus is al geruime tijd goede ervaring opgedaan met zo'n visiegroep. Inmiddels zijn soortgelijke visiegroepen ook gevormd voor andere werkvelden, zoals 'discipelschap/missionaire trajecten', 'missionair werk in een dorp' en 'Scopus'.

Lisette Verwijs-Vogel

Voorzitter visiegroep
'Discipelschap'

'In de visiegroep 'Discipelschap' proberen we met predikanten, IZB-werkers en ouderlingen te reflecteren over de praktijk, te bezien of we daar lijnen in ontdekken en te kijken of dat gevolgen moet hebben voor de werkwijze en het beleid van de IZB. Als denktank vervullen we dus een kritische rol, als het moet ook naar de IZB.

Discipelschap is een kritisch begrip. Het roept ons op om terug te keren naar de basis: als leerlingen aan de voeten van Jezus te zitten. Het vraagt inkeer. Het plaatst ons ook voor de vraag in hoeverre we echte betrokkenheid kennen op anderen die aan Hem voorbij leven. Welke thema's bepalen onze agenda in de kerk? De teloorgang van onze 'heilige huisjes' of het feit dat mensen dreigen verloren te gaan?

Discipelschap is een veelzijdig thema. Tijdens de vergaderingen komen steeds nieuwe vragen op. Kijken we niet teveel met een westerse, individualistische bril naar de kerk en dus ook naar discipelschap? Hoe komt het dat we zo gauw geneigd zijn warm te lopen voor activiteiten maar moeite hebben regelmatig tijd te besteden aan gebed, wat toch de 'core business' van discipelschap is? Als we het begrip 'discipelschap' omarmen in de kerk, wat gaat er dan gebeuren met de organisatie en het leiderschap in de gemeente? Wat wil dat zeggen voor de opleiding van onze kerkleiders? Hoe staan wij als discipel ten opzichte van de moderne cultuur, de politiek? Hoe verhoudt het Goede Nieuws zich tot actuele vragen van sociale gerechtigheid?

Het is goed als de IZB daarin meer een voortrekkersrol neemt. Veel kerkenraden en gemeenten zijn de eerste verlegenheid voorbij en verlangen ernaar om opnieuw toegewijd te leven en missionair betrokken te zijn, ook in hun eigen omgeving. De bezinning uit onze visiegroep kan daarbij goed van pas komen.'

Discipelschap

Met de visiegroep 'Discipelschap' hebben we inmiddels de meeste ervaring opgedaan, vandaar dat we deze er in dit jaarverslag uitlichten. Deelnemers aan deze groep zijn: Sjaak van den Berg (Groningen), Marius van Duijn (Utrecht), Marco Heijstek (Sliedrecht), Arjan Markus (Rotterdam), Martine Oldhoff (Rotterdam), Koos Snaterse (Vlaardingen) en Ad Verwijs (Rockanje), en vanuit de IZB Jurjen de Groot, Christiaan Cevaal en Lisette Verwijs. De visiegroep heeft in 2014 drie keer vergaderd (juni, september en november). Iedere bijeenkomst bereidde één van de leden het theologische gedeelte voor, een kernthema wat te maken had met 'discipelschap', en wat werd ontleend aan de praktijk van 'missionaire trajecten'. In september was het thema 'Activisme versus gelatenheid' en in november behandelden we 'Individu en gemeenschap'. We hopen dat de visiegroep zal bijdragen in het ontwikkelen van een nieuwe visie rondom het thema 'discipelschap'. We hopen dit proces in 2015 af te ronden met de organisatie van een conferentie voor kerkenraadsleden en leden van evangelisatiecommissies.

Missionaire trajecten

In het afgelopen jaar is de IZB met verschillende kerkenraden en gemeenten opgelopen gedurende de zogenaamde 'missionaire trajecten'. In de gesprekken ging het om 'maatwerk': in nauw overleg met de kerkenraad werd bezien wat de gemeente nodig had. Meestal werd begonnen met een indringend voorbereidend gesprek met de kerkenraad, waarna in een volgend gesprek de evangelisatiecommissie aanschoof. Vaak werd dan een commissie gevormd van vertegenwoordigers van kerkenraad en evangelisatiecommissie, die

verder samen met de IZB het proces voorbereidden om de discussie over 'missionaire gemeente zijn' in de breedte van de gemeente aan de orde te stellen. In sommige gemeenten werd een QuickScan uitgevoerd, elders werd alleen een gemeenteavond gehouden. Per gemeente gaat het om een intensief traject. Zie bijvoorbeeld Sliedrecht (15 bijeenkomsten), Hattem (15), Oosterwijk (5), Waddinxveen (9), etc. De lijst per gemeente groeit, evenals het aantal gemeenten dat een beroep doet op deze dienstverlening van de

IZB. Directeur ds. Louis Wüllschleger constateerde in zijn afscheidsinterview in Tijding, najaar 2014, dat het 'verrassend (is) dat veel gemeenten een beroep op de IZB doen, omdat ze juist vanwege de missionaire roeping van de gemeente bij de vragen van het hart terecht willen komen. Ik ben daar ontzettend dankbaar voor. Dat opent meteen ook weer de weg voor het onloochenbare feit dat de missionaire roeping een zaak is van de gehele gemeente, of misschien beter: de gemeente als geheel.'

Scopus

Ook voor de missionaire cursus 'Scopus' is een visiegroep gevormd, die bestaat uit Hans van Walsum, Nynke Dijkstra-Algra, Jeanette de Waard, Davy Hoolwerf, Marian Heek, Henri Wijnne en Tineke Zeefat. In 2014 zijn de voorbereidingen getroffen om Scopus opnieuw in de markt te zetten, met nieuwe folders, een website en een Facebook-pagina.

Intussen gingen de trainingen en kennismakingsbijeenkomsten ('proeverijen') gewoon door. Davy Hoolwerf, Henri Wijnne en Tineke Zeefat zijn in november naar Duitsland geweest voor een nieuwe serie over Elia. Evenals bij de voorgaande series verzorgt oud-bestuurslid dr. Piet van der Heuvel de vertaling. De nieuwe module zal naar verwachting in de loop van 2015 beschikbaar zijn.

Vooruitlopend op het Lutherjaar, 2017, is in Duitsland een tijdschrift uitgegeven, waarin het reformatorische gehalte van 'Stufen des Lebens' (zoals Scopus bij de oosterburen heet) wordt beoordeeld. Omdat dat ook in Nederland een aangelegen punt is, overwegen we dat materiaal, toegespitst op onze situatie, te vertalen.

'De Scopus-cursus 'Één plek onder de zon' heeft zo'n geweldige indruk op me gemaakt, dat die eigenlijk mijn hele leven positief veranderde. Er is daar een wonder gebeurd. Mijn verzet tegen de kerk was en is nog steeds weg. Van het een op het andere moment en sinds die tijd zie en hoor ik alles heel anders. Ik kan het niet anders zien als een wonder. God is groot. Achteraf gezien heeft Hij altijd naast me gelopen. Het heeft lang geduurd voor dit ook echt bij mij doordrong.'

(Corry, een deelnemster aan Scopus)

'Hoe heerlijk is het om in ons jachtige bestaan, waarin zo weinig tijd is voor stilte en mijmeringen is, geholpen te worden door woorden en beelden, om stil te staan, vragend, bemoedigend, sturend. Je af te vragen, maar vooral je te verwonderen over Gods immense liefde voor jou!'

(Herma)

A portrait of Ds. Bert Karel Foppen, a middle-aged man with short brown hair, wearing a dark suit jacket over a blue and white checkered shirt. He is sitting at a desk, looking directly at the camera with a slight smile. His hands are clasped in front of him, resting on a red mug. A ring is visible on his left hand. In the background, there are window blinds and a small potted plant. A blue circular graphic element is overlaid on the left side of the image, containing text.

Ds. Bert Karel Foppen

Protestantse gemeente
Gorinchem en lid
Visiegroep Areopagus

'Areopagus' is een kring van predikanten die de toegenomen on-vanzelfsprekendheid van geloven hebben 'geaccepteerd', zonder daar dramatisch over te doen. Geen misverstand: het is treurig dat geloven anno 2015 in ons land door velen als achterhaald wordt beschouwd; nog treuriger dan we zelf vaak in de smiezen hebben. De vraag is hoe je in die context je roeping verstaat.

Areopagus helpt predikanten om op een nieuwe manier in hun ambt te staan. Niet door te blijven hangen in klachten over de teloorgang van de kerk, evenmin door voort te gaan op het vertrouwde spoor alsof er niets aan de hand is. Het gaat om de ontwikkeling van een nieuwe geloofshouding en een geestelijke spankracht, waarmee je het in de gure wind van de secularisatie zelf kunt volhouden en daarbij anderen in voor kan gaan.

In 2014 hebben we een retraite georganiseerd voor predikanten, om elkaar daarin te bemoedigen. Maar eigenlijk is het hele programma van Areopagus daarop gericht. Hoe ben je predikant in de missionaire context van onze post-christelijke samenleving? Hoe communiceren we het evangelie? Hoe staan we in de wereld waarin we het Woord tot klinken brengen?

Areopagus

‘Er was diepgang, openheid en liefde. Rust en ruimte om te ontspannen. Vooral de meditatieve momenten waren zinnig. Ik ga als een dankbaar mens weg’, zei een van de aanwezigen tijdens de retraite voor predikanten, die Areopagus in november 2014 organiseerde. Een andere deelnemer schreef: ‘Wat mij deze dagen weldadig aandeed, is de aandacht voor ons innerlijk leven. Heerlijk om ruimte te ervaren voor kwetsbaarheid, cynisme en ongeloof, zonder dat daar direct een theologisch systeem als oplossing overheen wordt gelegd. Mooi ook dat oudere predikanten een eerlijk verhaal vertelden zonder vrome opsmuk.’

De retraite, waar 14 predikanten aan deelnamen, maakte in 2014 voor het eerst onderdeel uit van het jaarprogramma. De bijeenkomst had tot doel door middel van gezamenlijk en persoonlijke meditatie, zang en gebed elkaar te bemoedigen met het oog op de verkondiging van het evangelie in deze tijd. De positieve evaluaties hebben er toe geleid dat de retraite ook in 2015 wordt georganiseerd.

Cursussen

De belangstelling voor de reguliere cursussen over contextuele en missionaire prediking blijft op peil. In totaal namen 65 predikanten deel aan de activiteiten, inclusief de masterclass en de retraite.

Het feit dat de cursussen van Areopagus een plaats hebben in de permanente educatie voor predikanten van de PKN werkt echter niet alleen maar in het voordeel van Areopagus. Homiletiek is immers maar een klein onderdeel van de verplichte permanente educatie. Wanneer predikanten dit onderdeel hebben afgerond hebben ze verder nauwelijks ruimte meer hier nog aandacht aan te besteden, omdat de

andere, verplichte onderdelen al hun aandacht opeisen.

Ook in 2014 is gebleken dat cursussen die één dag in beslag nemen meer belangstelling trekken dan meerdaagse cursussen. Dat bleek onder andere uit de populaire ‘leeskringen’ voor predikanten die dr. Wim Dekker leidde. De kosten voor zo’n bijeenkomst zijn lager en een dagdeel is makkelijker in te passen in de volle agenda’s van predikanten. Dit is een punt van bezinning voor de Visiegroep, omdat alleen in meerdaagse cursussen een groepsproces tot stand komt, waardoor het vormende element van de cursussen meer tot zijn recht komt.

Preekwijzer

Op initiatief van uitgeverij Boeken-centrum is er een samenwerking ontstaan tussen Areopagus en de nieuwe website PreekWijzer.nl. De site biedt predikanten een schat aan informatie bij het voorbereiden van preken en meditaties. Door de samenwerking kunnen de artikelen en preekschetsen die Areopagus in de afgelopen jaren heeft ontwikkeld een breder podium krijgen. Voor Preekwijzer betekent de samenwerking een aanwinst voor de database. Een van de leden van de Visiegroep is vertegenwoordigd in de redactie van PreekWijzer.nl.

Ook met vertegenwoordigers van de Theologische Universiteit Apeldoorn en Deputaten evangelisatie van de Christelijke Gereformeerde Kerken is in

2014 gesproken over samenwerking. De gesprekken zullen in 2015 verder worden geëffectueerd.

- Het digitale Areopagus Magazine, dat wordt verspreid onder ruim 800 predikanten, verscheen in 2014 5 maal, met artikelen, preekschetsen, boekrecensies en columns.
- De Visiegroep vergaderde 5 maal. Deze ‘denktank’ bestaat uit de predikanten Wim Dekker (Oosterwolde), Kees van Ekris (Zeist), Bert Karel Foppen (Gorinchem), Theo Pleizier (Dirksland) Richard Saly (Ede), Paul Visser (Amsterdam). Hanneke Schaap-Jonker (Zwolle) is in 2014 teruggetreden. In het najaar zijn twee nieuwe leden toegevoegd: Hanneke Ouwerkerk (Rijnsaterwoude) en Anja van Maanen-Hoekman (Rijssen).

Kelly de Hoop

Landelijk coördinator
Dabarwerk

‘Waarvoor sta je in
vuur en vlam?’ Het
is één van de vragen
die in 2014 centraal
stond in de toerusting aan
jongeren. We zijn in vuur en
vlam geraakt voor Jezus en
dat willen we doorgeven aan de
campinggasten of de mensen in
de stad.

Het is essentieel dat het vuurtje voort-
durend wordt aangewakkerd, door
bijbelstudie en gebed in de Dabarteams.
Vanuit die basis zie ik dat er deze zomer
vonkjes overgesprongen zijn bij verschillende
campinggasten: Twee meisjes die bij een team
aangeven dat ze ‘s zondags graag mee willen
naar de kerk. Een jongere die zijn levensverhaal
vertelt aan een teamlid, waardoor je merkt
dat er een sfeer van openheid en vertrouwen
is. Het is slechts een greep uit de vele mooie
verhalen. Ik voel me gezegend dat ik achter
de schermen mee mag werken aan dit prachtige
project, waar jongeren in woord en daad
getuigen van hun geloof én zelf gevormd
worden.’

Dabar

'Een vrouw wilde graag een Bijbel hebben. Ze was erg blij toen ze er een kreeg en ze mailde ons later dat ze er met plezier in leest.'

'Iemand waarmee ik nu nog steeds contact heb, wil in september de Alpha-cursus gaan volgen.'

Een paar uitspraken uit een stroom mailtjes met terugblikken van deelnemers aan het camping- en evangelisatiewerk. Eind 2012 verhuisde het Dabarwerk van de jongerenorganisatie HGJB naar de IZB. De zomer van 2014 was het tweede seizoen waarin de IZB verantwoordelijk was voor de landelijke organisatie. Het is verheugend om te zien dat de vitaliteit van deze werktak bepaald niet onder de verhuizing heeft geleden. Het aantal deelnemers nam zelfs toe.

Met veel elan is nieuw materiaal ontwikkeld en is gewerkt aan een nieuwe opzet van het workshopprogramma van het Dabar Ontmoetingsweekend (mei 2014) ter voorbereiding op het zomerseizoen. Ruim 300 jongeren hebben (een deel van) het weekend bijgewoond. Bij de voorbereiding waren 35 vrijwilligers betrokken. Voor campingpastors werd in juni apart

een toerustings- en ontmoetingsdag georganiseerd.

Bij Celebration, de jaarlijkse afsluiting van het seizoen, waren 175 mensen aanwezig. De hogere opkomst is mede te danken aan de nieuwe locatie en de keuze om de avond een maand later te plannen. De bijeenkomst startte met een maaltijd. De avond werd verder gevuld met onderlinge ontmoeting, bijbelstudie, gebed en 'celebration': God de dank toezingen.

Uit de reacties blijkt dat de bijdrage van de landelijke organisatie zeer wordt gewaardeerd.

Iemand schreef: 'Vanuit het landelijke Dabar wordt veel geregeld waar ik blij van word. De bijbelstudies zaten over het algemeen goed in elkaar. Materialen voor de tiener- en kinderclub zijn een fijne opzet, waar we goede clubs mee konden draaien. Dank jullie wel.'

Dabar 2014 in cijfers

Aantal deelnemers	467 (2013: 443)
Aantal campingpastors	18 (2013: 14)
Aantal Dabarperiodes (1 à 2 weken)	63
Totaal aantal weken	103
Aantal campings	23

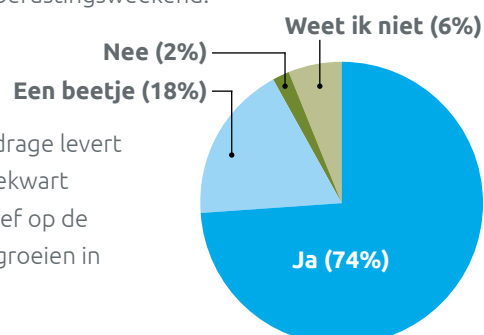
In Renesse vond het werk buiten de camping plaats, in het dorp. Het stadsproject in Den Haag kon om diverse redenen geen doorgang vinden.

Medewerkers

Ds. Davy Hoolwerf is per 1 september 2014 gestopt als landelijk coördinator, in verband met zijn benoeming in Dirksland. Kelly de Hoop heeft zijn werkzaamheden overgenomen. Voor de secretariële ondersteuning is Liesbeth van Mourik-Snoep aangesteld. Henri Wijnne is verantwoordelijk voor de PR, de teambijbelstudies en het workshopprogramma tijdens het toerustingsweekend.

Vorming

Uit de enquête blijkt dat Dabar een bijdrage levert aan de vorming van jongeren. Bijna driekwart (!) van de deelnemers antwoordt positief op de vraag 'Heeft de Dabarperiode je doen groeien in een missionaire levensstijl?'

Beleid

Nu de interne organisatie na twee seizoenen goed op de rails staat, ontstaat er meer ruimte voor beleidszaken. Zo is een begin gemaakt met de ontwikkeling van missionair materiaal voor het werk onder kinderen die van huis uit niet bekend zijn met het christelijk geloof. Verder werken we aan een verbetering van de screening van teamleden die zich aanmelden voor Dabar. Beide onderwerpen zullen in 2015 hoog op de agenda staan.

Rick de Blois

Vrijwilliger Dabar

'Als je jaren achtereen op dezelfde camping bent, kun je een relatie opbouwen met de vaste gasten.

In de afgelopen vier zomervakanties heb ik voor Dabar in Haastrecht gewerkt. Ik ervaar dat niet als een opoffering; ik geniet van het leven op de camping, de contacten met mensen.

De meeste vakantievierders op de camping in Haastrecht komen uit de regio Den Haag. In de loop der tijd konden we een band met ze opbouwen en we hebben hun respect voor het christelijk geloof zien groeien.

Tot onze verrassing kwamen afgelopen zomer enkele tieners meteen aan het begin van onze Dabarweken vragen of we samen met hen de Bijbel wilden lezen. Een van de campinggasten had ook thuis in Den Haag een kerk bezocht en ze had veel geleerd over het geloof. Door de kracht van de Heilige Geest kon ze zich tijdens de ontmoetingen met Dabarwerkers overgeven aan Jezus.'

Toerusting

In 2014 is voor het eerst de nieuwe cursus 'Discipelschap' aangeboden. In het programma, dat twee avonden omvat, ligt het accent op de missionaire mogelijkheden in het dagelijks leven, met name op de werkplek. We zijn dankbaar dat deze nieuwe cursus meteen 14 keer kon worden gegeven. Er wordt enthousiast en positief op gereageerd, ook in de evaluaties. Blijkbaar slagen we er in om met deze cursus aan te sluiten bij het verlangen van gemeenteleden om te groeien in discipelschap.

We merken daarentegen dat het reguliere cursusaanbod voor gemeenteleden ('Gunnend geloven', 'Zoeken naar woorden', 'Moeilijke vragen in het missionaire gesprek') steeds minder afgenomen

worden. Het aantal deelnemers per cursusavond zien we ook teruglopen. Die situatie noopt ons nieuwe wegen te zoeken om gemeenteleden toe te rusten.

In 2014 is nieuw aanbod ontwikkeld, in de vorm van een digitaal hulpmiddel: 'Doe eens een weekje missionair'. Dit is een product waarbij gemeenteleden via Facebook missionair geïnspireerd worden. Wij hopen met deze vorm en inhoud een nieuwe doelgroep te bereiken. Het aanwaaisprekuren en de aanvragen voor gemeenteavonden en avonden met de kerkenraad zijn veelgevraagd. Mensen komen eenvoudig met allerlei missionaire vragen bij de IZB terecht.

Quick Scan

De Quick Scan is een kortlopend onderzoek naar een aantal kritische 'succesfactoren' met betrekking tot missionair werk. In 2014 is de Quick Scan 7 keer uitgevoerd in een gemeente, soms als onderdeel van een beleidstraject. Sinds 2014 is het mogelijk om de Quick Scan online in te vullen.

Ook onder collega's in de Protestantse Kerk in Nederland is er belangstelling voor dit materiaal dat de IZB heeft ontwikkeld. In 2014 kregen 4 gemeenteadviseurs van de PKN een training gericht op het werken met de Quick Scan. Daardoor kunnen ook zij nu met het materiaal in gemeenten aan de slag.

Dorpen

Missionair adviseur Henri Wijnne heeft in 2014 veel geïnvesteerd in het thema 'missionair werk in dorpsgemeenten'. Zo is hij samen met bestuurslid ds. Martin van Dam in het najaar naar Engeland geweest voor een conferentie over 'rural mission'.

In 2014 kregen 18 dorpspredikanten een cursus in het kader van de Permanente Educatie. In samenwerking met bijzonder hoogleraar Herman Paul verzorgde missionair adviseur Henri Wijnne het missionaire bezinnings- en toerustingsprogramma 'Secularisatie op het dorp'.

Ook voor deze werktak is een visiegroep gevormd, een 'denktank' met een aantal dorpspredikanten: Elly Bouman, Martin van Dam, Arie van der Maas, Henk

Methorst en Jan Wolters. Samen met Coby van der Zee van bureau Dynanoia is een plan ontwikkeld voor de opzet van intervisiegroepen voor dorpspredikanten. Het is de bedoeling dat de eerste groep in het voorjaar van 2015 van start gaat. Tevens is er een cursus ontwikkeld om missionair beleid in dorpsgemeenten vorm te geven. De try out van deze cursus staat gepland voor het voorjaar van 2015.

'Vanuit de algemene kerkenraad organiseren we in Ermelo activiteiten die mensen uitdagen tot een missionaire levensstijl.

Daarbij richten we ons op verschillende doelgroepen: ondernemers, jongeren, etc.

De IZB behoort tot onze vaste 'leveranciers' van toerusting. Jaarlijks nemen we wel één of meer cursussen af. In 2014 was dat de nieuwe discipelschapskursus.

Eén van de dingen die me van dat programma bijbleven, is dat discipelschap niet 'maakbaar' is. Je kunt onmogelijk discipel zijn aan de hand van een standaardlijstje, met een aantal do's en don'ts, die je kunt afvinken. Het is op weg gaan, zien wat er op je pad komt en daarop reageren vanuit je persoonlijke relatie met Jezus Christus. Het programma plaatst in alle kwetsbaarheid de deelnemers voor hun verantwoordelijkheid hier en nu. We kunnen soms onder de indruk zijn van christenen die grootse daden verrichten in zendingswerk in Irak of Nieuw Guineë, maar dat ontslaat ons niet van de roeping die wij dagelijks hebben, in het contact met huisgenoten, collega's, burens, etc.'

Willem Jan Mazier

Voorzitter Missionair
platform Ermelo

Brochures

De medewerkers van de afdeling Toerusting hebben in 2014 vier bezinningsmomenten gehad met Wim Dekker. In deze bijeenkomsten is intensief met elkaar gesproken over het thema discipelschap en de toepassing hiervan in het werk van de afdeling.

Ten behoeve van de bezinning op het thema discipelschap in gemeenten werkt Christiaan Cevaalaan aan een serie brochures. Compacte uitgaven, fraai vormgegeven, met niettemin een lage kostprijs, zodat ze in een grote oplage kunnen worden verspreid. In 2014 verscheen 'Een missionaire levensstijl, discipelschap in het dagelijks leven'. In deze brochure wordt het thema discipelschap geïntroduceerd als een missionaire way of life, en als zodanig

onderscheiden van de meer traditionele vormen van evangelisatie. In het najaar werden de voorbereidingen getroffen voor de tweede uitgave, die nader ingaat op een vraag die we tijdens gemeenteavonden regelmatig krijgen voorgeschoteld: 'Wat moet ik doen als discipel?' In deze brochure krijgen

mensen een aantal vragen aangereikt, waaraan ze kunnen spiegelen hoe ze het discipel-zijn in de praktijk brengen. Wat gaat er goed? Zijn er blinde vlekken? Waar is er ruimte voor groei?

Het is de bedoeling de serie in 2015 voort te zetten.

Marktkraam

Hoe kun je missionair present zijn tijdens een braderie of jaarmarkt? In veel gemeenten bestaat behoefte aan materiaal waarmee op een creatieve manier iets van het evangelie kan worden gedeeld met marktbezoekers. Gedurende een paar jaar zijn gemeenten actief geweest met het IZB-'marktkraampakket' 'Proef het leven!' In 2014 is een nieuw concept bedacht en ontwikkeld, onder het thema 'Gezien worden', waarbij bezoekers zich kunnen laten fotograferen. Ze krijgen de kleurenfoto, die ter plekke wordt uitgeprint, mee naar huis, in een lijstje dat een link legt naar een bijbelverhaal. In de zomer van 2014 bleek er veel animo voor dit nieuwe pakket.

Missionaire publicaties

In de programmalijn missionaire publiciteit verscheen in 2014 zes maal een editie van Lichtspoor, het blad dat in veel gemeenten wordt gebruikt bij het ouderenpastoraat. De gemiddelde oplage per uitgave ligt al enige jaren stabiel, op 27.000 exemplaren.

Het full-colour magazine ECHO, een hulpmiddel bij het missionaire gesprek, verscheen eveneens zes maal: vier reguliere exemplaren, een Paas- en Kersteditie. Bij de uitgaven rond de christelijke feestdagen kunnen lokale gemeenten specifieke informatie laten afdrukken over kerkdiensten en andere activiteiten in hun dorp of stad. De oplagen vertonen een dalende trend. De reguliere edities telden gemiddeld 11.500 exemplaren. De edities rond Pasen en Kerst, respectievelijk 83.000 en 120.000 exemplaren.

'Tijd om mee te gaan'

'De aandacht voor 'discipelschap vandaag' kan niet worden afgedaan als een zoveelste hype. De toewijding aan God met heel ons hart, heel ons verstand en al onze kracht, het wandelen op de weg van Gods geboden, het wandelen met God - de hele Bijbel is ervan doortrokken. Het is eigenlijk niet goed denkbaar dat we ons leven als christen vandaag anders definiëren dan in termen van discipelschap: in de navolging van Jezus, leven voor Gods aangezicht.'

Een citaat uit *Tijd om mee te gaan*; over discipelschap vandaag door Arjan Markus, Bert de Leede en Wim Dekker. De concepttekst werd besproken met vertegenwoordigers van de IZB uit het gehele land. We constateerden een belangrijke consensus wat betreft

de spiritualiteit, die kenmerkend is voor de publicatie. Het accent ligt op de gemeenschap met Christus, op de gemeente als zijn lichaam en op de oefening in gehoorzaamheid, waarbij we onderweg zijn en samen een leerproces doormaken. Een gemeente die

zich oefent in discipelschap is missionair. Het boek trok veel belangstelling in de kerkelijke pers. De IZB organiseerde in drie regio's bijeenkomsten voor predikanten. In totaal namen er 60 voorgangers aan deel.

Leeskringen

In het kader van de permanente educatie voor predikanten van de PKN heeft dr. Wim Dekker, theologisch en missionair adviseur van de IZB, enkele leeskringen voor predikanten geleid over de 'Christelijke Dogmatiek' van de VU-dogmatici dr. G. van den Brink en C. van der Kooi. De bezinning tijdens deze maandelijkse bijeenkomsten had een missionaire spits: Hoe maken we de vertaalslag van de geloofsleer naar het referentiekader van mensen vandaag? Voor deze kringen was zeer veel belangstelling uit de volle breedte van

de kerken en de evaluaties waren zeer positief. Dekker heeft deze en andere leeskringen met predikanten als heel waardevol ervaren. 'Het was een kans om vanuit de IZB met alle flanken van de kerk in gesprek te zijn. Die kansen heb ik niet eerder in mijn zeventienjarige loopbaan zo meegemaakt. Opvallend vond ik de grote openheid waarmee het gesprek kon worden gevoerd. Er is veel verlegenheid en verlangen. Verschillende collega's zeiden: dit zou ik tien jaar geleden nog niet gedaan hebben. De hokjesgeest van

voorheen is veel minder geworden.' In totaal hebben 60 à 70 predikanten aan de leeskringen deel genomen. Veel belangstelling was er ook voor een serie soortgelijke maandelijkse bijeenkomsten onder de titel 'Grensgangers', over theologische publicaties op het grensvlak van kerk en wereld, christelijk geloof en algemene religie, van Tomas Hálik, Henk Vreekamp en Maarten Wisse. Ongeveer 35 predikanten melden zich aan, uit alle geledingen van de kerken.

Theologisch en missionair advies

Als theologisch en missionair adviseur heeft dr. Wim Dekker intern en extern, gevraagd en ongevraagd zijn bijdragen geleverd aan de bezinning op actuele thema's. Acht keer leidde hij een uitgebreide bezinning met collega's van de afdeling toerusting. Vaak rond het thema discipelschap, maar ook enkele keren over het werk van Bonhoeffer, over knelpunten in het werkveld en een keer over de missionaire Scopus-cursus. Met Kelly de Hoop, landelijk coördinator van Dabar, besprak hij het basisdocument voor het toerustingsweekend van medewerkers aan het evangelisatiewerk op campings. Extern leverde dr. Dekker zijn inbreng bij tal van bijeenkomsten, variërend van het project 'Luisterposten' (IZB/GZB), de 'Missionaire ronde' (PKN), de tweedaagse conferentie van de Gereformeerde Bond, en een studiedag van de CHE. Daarnaast vervulde hij spreekbeurten en kerkdiensten in het kader van de IZB. Met regelmaat schreef hij de columns en artikelen in de kerkelijke pers.

'Als we nadruk leggen op discipelschap in het dagelijks leven, wat onderscheidt een christen dan van zijn of haar attente collega, buurman of buurvrouw? Wat mag je verwachten als het gaat om de levensheiliging? Welke beeld van geloof, bekering en vernieuwing hanteer je? Vanuit de afdeling toerusting kunnen we voor een gesprek over dit soort vragen een beroep doen op de theologische expertise van Wim Dekker. Hij leverde een waardevolle bijdrage aan de conceptteksten van de brochures over discipelschap. Door de gesprekken met hem heb ik meer zicht gekregen op de theologische keuzes, die aan ons missionaire werk ten grondslag liggen.'

Christiaan Cevaal

Websites voor zoekers

De IZB werkt samen met de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt in de exploitatie van enkele sites gericht op 'zoekers', mensen die belangstelling hebben voor het christelijk geloof. In september 2014 is de vierde 'zoekers-site' Geloven&Doen online gegaan. De site onderscheidt zich van de andere drie vanwege een andere layout en is specifiek gericht op 'doeners'. Met de lancering is de serie compleet.

In de zomer van 2014 is een stuurgroep in het leven geroepen, met een afgevaardigde uit elk van de deelnemende organisatie. Daarnaast is er een webredactie die zich inhoudelijk met het project bezighoudt. Ook de webcoör-

dinatoren Lian van Dam en (de nieuw benoemde) Christian Harwig maken daar deel van uit.

Op 4 september vond de eerste vergadering plaats in de nieuwe samenstelling.

De webredactie kreeg de opdracht na te denken over het zoekerssites-project en de toerusting van gemeenteleden in

hun opdracht om hun geloof uit te dragen. Met het oog daarop is een enquête gehouden onder gemeenten in het achterland van de drie organisaties. De resultaten daarvan zijn in 2015 bekend.

Ook werd besloten te onderzoeken wat de mogelijkheden en kosten zijn als de vier websites samengevoegd zouden worden. Naar verwachting is dat in het voorjaar van 2015 afgerond.

Bezoekersaantallen zoekerssites 2014

Vragen over geloven	7242
Geloven in de kerk	4465
Geloven en gevoel	2616
Geloven en doen	721 (sinds september)
Aantal aangevraagde gratis bijbels in 2014	17

Bijzonder hoogleraar secularisatiestudies

'Augustinus zag de wereld als bevolkt door mensen, geschapen door God met een eigen verantwoordelijkheid, die ze niet mogen wegstoppen achter bovenmenselijke abstracties als 'de maatschappelijke ontwikkeling', 'de tijdgeest' of 'the secular age'. Al ontkende Augustinus de realiteit van processen en collectiviteiten niet, hij herinnerde er zijn lezers bij voortduur aan dat deze door mensen op gang zijn gebracht en slechts bestaan zolang ze door mensen worden erkend (...). Mensen waren voor hem zo belangrijk, omdat alleen zij in staat zijn tot verlangen en vertrouwen, tot keuze en commitment, tot het begaan van zonde en het ontvangen van vergeving. Mensen doen er toe, omdat zij door God worden aangesproken en, als Augustinus zelf, getuige zijn levensverhaal in de Confessiones, door God op nieuwe wegen kunnen worden geplaatst. Gods genade, meende Augustinus, kan een mens in staat stellen nieuwe, onconventionele keuzes te maken.'

Dat zei dr. Herman Paul, namens de IZB en GZB bijzonder hoogleraar secularisatiestudies aan de Rijksuniversiteit Groningen, in januari 2014 tijdens de jaarlijkse Oecumenelezing van de Raad van Kerken. Het was een van de vele momenten waarop hij van zich liet spreken in 2014. Zo voerde hij onder andere het woord bij het verlenen van een eredoctoraat aan José Casanova, bij een studieweek voor theologiestudenten van de Gereformeerde Bond en een predikantenochtend van de GZB. In december verzorgde hij in Caïro een workshop over 'secularisatie in Afrika', die mede vanuit de leerstoel was geïnitieerd en voorbereid.

In 2014 heeft dr. Paul veel onderwijs gegeven in het kader van de permanente educatie van de PKN: over secularisatie op het platteland, in het voorjaar (in samenwerking met Henri Wijne, missionair adviseur van de IZB) en over Stanley Hauerwas (samen met theoloog dr. Ariaan Baan). In Groningen verleende hij medewerking aan een cursus over navolging - een vervolg op het najaars-

colloquium over dit thema in november. Samen zijn vrouw redigeerde hij de uitgave van een bundel met essays van de theoloog Bernd Wannenwetsch, Verlangen: een theologische peiling. Hij publiceerde verder artikelen in Wapenveld en Kerk en Theologie. In 2014 investeerde hij in de voorbereidingen voor het colloquium Zelfontplooiing: een theologische peiling, en de IZB-conferentie Discipelschap: een theologische peiling.

Om tijd vrij te maken voor een uitgebreidere publicatie over secularisatie zal Herman Paul in 2015 minder colleges en lezingen verzorgen. Zijn aangekondigde project 'Secularisatie: een augustiniaanse kritiek' zal naar verwachting een aantal kleinere boekpublicaties omvatten. Het eerste zal een conceptueel boekje zijn - in het Nederlands, beknopt en zeer toegankelijk geschreven - dat uitlegt wat secularisatieverhalen zijn, waarna een tweede deeltje gewijd zal zijn aan de 'augustiniaanse kritiek'.

Het programma van de bijzonder hoogleraar vermeldt in 2015 naast de IZB-conferentie over discipelschap (april) een Engelstalige workshop (juni) over sociologische duidingen van secularisatie in protestantse en katholieke kerken na de Tweede Wereldoorlog, en een najaarscolloquium met aansluitende PE-cursus.

Personeel

Op 31 december 2014 waren er 42 medewerkers werkzaam bij de IZB. 21 vrouwen, 21 mannen, in totaal gaat het om 22,4 fte. In 2014 is het aantal flexibele contracten toegenomen.

Er is vaker een beroep gedaan op zzp'ers, het aantal oproepcontracten is gestegen. In totaal telde de IZB in 2014 10 medewerkers met een oproepcontract.

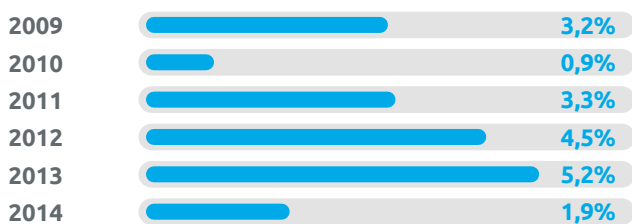
Twee maal heeft in 2014 een personeelsvergadering plaatsgevonden, waarbij het personeel is geïnformeerd over zaken op het terrein van HRM en beleidsontwikkelingen van de IZB.

Voor een goed functioneren is het belangrijk dat medewerkers door middel van cursussen, trainingen en studiedagen hun kennis op peil houden. In 2014 is in totaal 13.900 euro uitgegeven aan deskundigheidsbevordering.

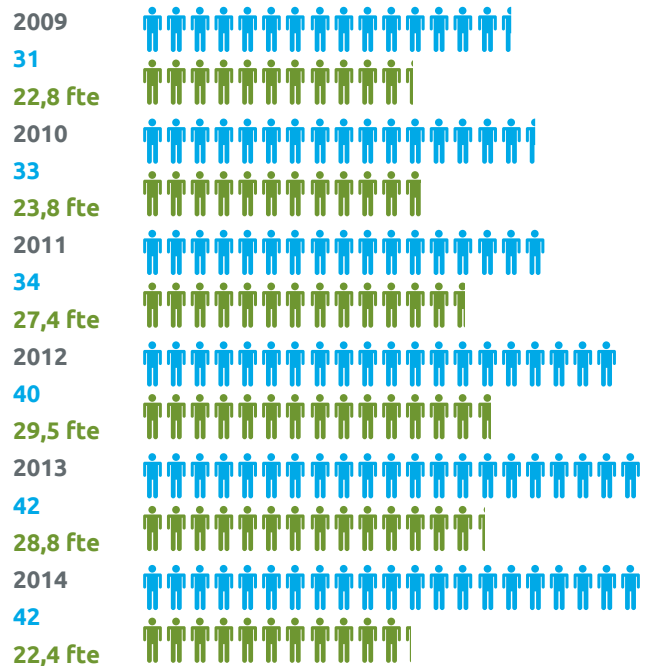
Verzuim

In 2014 bedroeg het verzuimpercentage 1,92 procent. Dat is een flinke daling ten opzichte van 2012 en 2013. Deze daling is te verklaren door een afname van het aantal langdurig zieke medewerkers.

Verzuimpercentage

Aantal medewerkers in dienst

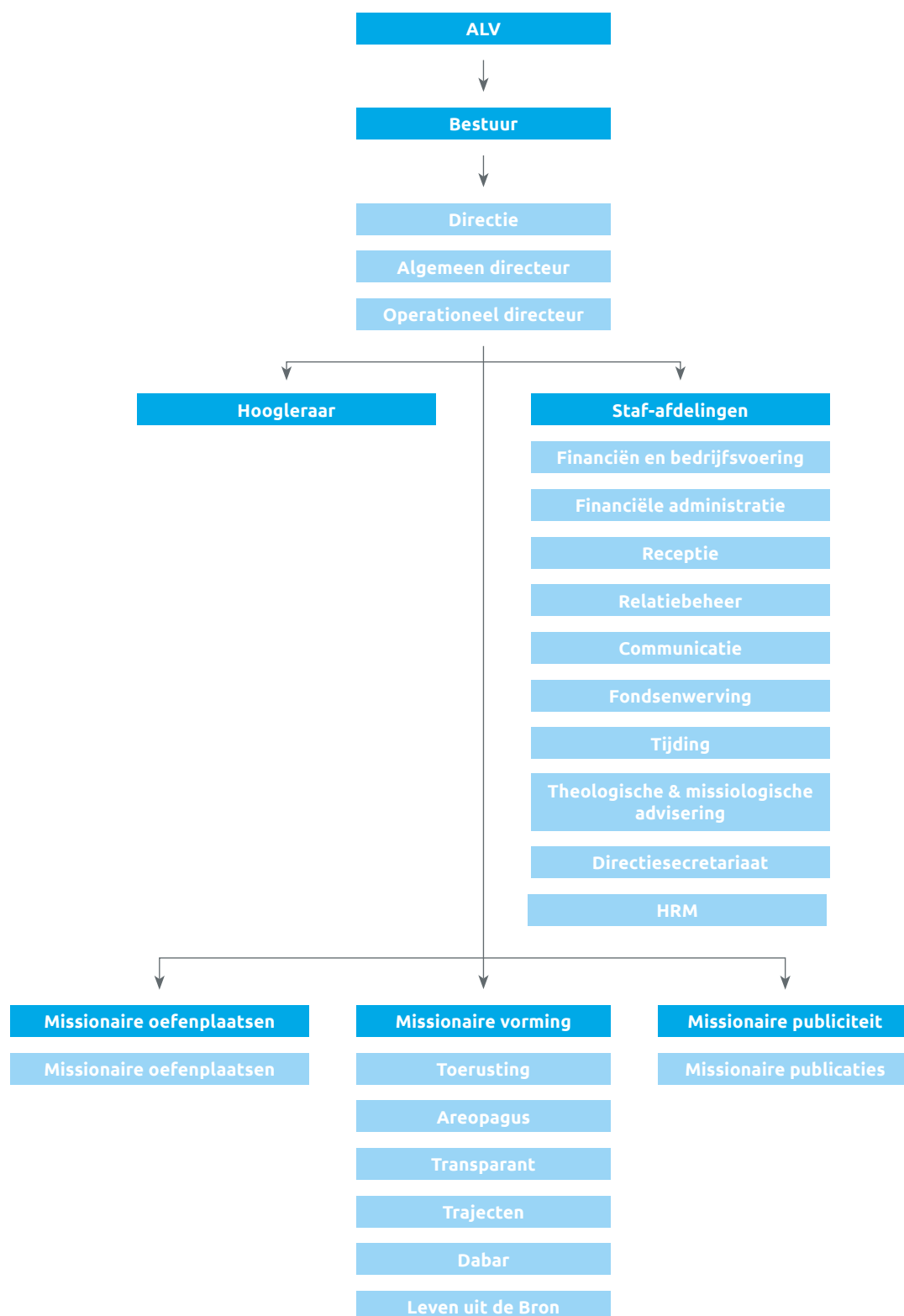
Vertrouwenspersoon/klachtencommissie

De IZB hecht grote waarde aan een veilige werkomgeving. Bovendien is de IZB als werkgever verplicht om beleid te voeren tegen seksuele intimidatie, agressie, geweld en discriminatie op de werkvloer. Daartoe is een klachtenreglement opgesteld als een instrument ter preventie van ongewenst gedrag en dient als een richtlijn bij klachten die hierop betrekking hebben. Er is een vertrouwenspersoon aangesteld en een klachtencommissie, die bestaat uit een bestuurslid en een medewerker.

Medewerkers in / uit dienst

In dienst	Uit dienst	In dienst en uit dienst	Naar 0-uren contract
Joanneke Anker	Hans Borghuis	Meta Blankestijn	Ds. Davy Hoolwerf
Liesbeth van Mourik	Leny Dijkshoorn	Natasha de Lange	
Wout Schinkel	Elly Imthorn		
Marie Verheij	Arjanne van de Pol		
Peter Vermeulen	Stefan Poldervaart		
Lisette Verwijs	Ds. CorBert de Rooij		
Mendy Vis	Peter Smits		
	Johan Timmer		
	Bouke Veenstra		
	Willy van de Vliert		
	Ds. Louis Wüllschleger		

Organisatieschema

Verkorte jaarrekening

Balans per 31 december 2014

	31 december 2014	31 december 2013
Activa		
Materiële vaste activa		
Onroerende zaken	1.655.309	1.655.309
Inventaris	143.419	90.923
Vervoersmiddelen	0	0
	1.798.727	1.746.832
Financiële vaste activa		
Overige vorderingen	10.050	10.050
	1.808.777	1.756.282
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	39.221	87.486
Vorderingen op gelieerde organisaties	13.181	156.594
Overige vorderingen en overlopende activa	132.815	184.539
	185.217	428.619
Liquide middelen		
Spaarrekeningen en deposito's	980.636	1.034.100
Rekeningen-courant	33.094	254.824
Kas	608	1.511
	1.014.338	1.290.435
Totaal	3.008.333	3.475.336

Balans per 31 december 2014

	31 december 2014		31 december 2013	
Passiva				
Reserves en fondsen				
Reserves				
Continuïteitsreserve		538.645		399.719
Bestemmingsreserve		50.200		70.000
Herwaarderingsreserves		1.500.000		1.500.000
Bestemmingsreserve Kernactiviteiten		215.000		215.000
Fondsen				
Bestemmingsfonds missionaire projecten	152.711		154.065	
		152.711		154.065
		2.456.556		2.338.784
Voorzieningen				
Voorziening voor groot onderhoud	68.153		71.334	
		68.153		71.334
Langlopende schulden	56.803		168.238	
		56.803		168.238
Kortlopende schulden				
Crediteuren	40.695		131.882	
Schulden aan gelieerde organisaties	0		5.588	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	66.151		84.160	
Vooruitontvangen bedragen	3.529		5.625	
Overige schulden en overlopende passiva	316.447		669.724	
		426.821		896.979
Totaal		3.008.333		3.475.336

Stand van baten en lasten over 2014

	Begroot 2014	Werkelijk 2014	Begroot 2013	Werkelijk 2013
Baten				
Baten uit eigen fondsenwerving	1.738.504	1.723.479	1.726.600	1.785.102
Rentebaten en baten uit beleggingen	27.000	18.680	35.100	25.329
				618.771
	1.765.504	1.742.159	1.761.700	2.429.202
Lasten				
Besteed aan doelstellingen				
Missionaire vorming	463.261	488.308	440.500	469.535
Missionaire projecten	731.628	519.600	781.500	568.303
Missionaire publiciteit	-16.812	7.298	26.400	33.181
Boekhandel en uitgeverij	0	127	5.900	198.463
Samenwerkingsverbanden	118.737	106.677	120.800	110.034
Theologische en missionaire advisering	31.875	31.808	31.700	27.610
Communicatie	74.714	78.916	100.100	102.872
	1.403.403	1.232.734	1.506.900	1.509.997
Werving baten				
Kosten eigen fondsenwerving	255.990	209.251	205.400	201.101
Kosten van beleggingen	1.000	0	1.000	9.475
	256.990	209.251	206.400	210.576
Beheer en administratie				
Kosten beheer en administratie	168.596	182.142	159.600	146.043
	168.596	182.142	159.600	146.043
Som der lasten	1.828.989	1.624.127	1.872.900	1.866.616
Resultaat	-63.485	118.032	-111.200	562.586
Reserves				
Continuïteitsreserve	-46.385	138.926	-90.500	287.161
Overige reserve	0	0	0	215.000
Bestemmingsreserve bijzondere leerstoel	-17.100	-19.800	-20.700	70.000
	-63.485	119.126	-111.200	572.161
Fondsen				
Bestemmingsfonds missionaire projecten	0	-1.094	0	-9.575
	0	-1.094	0	-9.575
	-63.485	118.032	154.065	562.586

Financiën en bedrijfsvoering

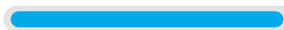
In dit jaarverslag vindt u een samenvatting van de jaarrekening. De accountant, Visser en Visser, heeft bij die jaarrekening een goedkeurende verklaring afgegeven. Het volledige overzicht is op te vragen bij ons kantoor. We geven hier een toelichting op de hoofdlijnen.

Wat betreft de reguliere exploitatiefinanciën vertoont de jaarrekening van 2014 geen uitzonderlijke posten. Hooguit vallen de huisvesting en kantoor- en algemene kosten hoger uit dan de begroting. Dit komt voornamelijk doordat in de begroting nog rekening werd gehouden met een doorbelasting van een gedeelte van deze kosten aan de IZB-Arkboekhandel. In werkelijkheid zijn de boekhandelactiviteiten per 31-12-2013 gestopt. Als gevolg daarvan zijn de huisvestingskosten en kantoor- en algemene kosten verdeeld over andere activiteiten: missionaire vorming, missionaire projecten en communicatie. Het jaar is afgesloten met een overschot op de exploitatierekening van € 118.000, terwijl een tekort van € 69.000 was begroot.

De inkomsten uit nalatenschappen leverden een meevaller op van € 56.000 ten opzichte van de begroting. De totale baten uit fondsenwerving pakten € 7.000 lager uit dan begroot. De structurele baten uit fondsenwerving bleven dus € 63.000 achter bij de begroting. Dit werd vooral veroorzaakt door achterblijvende inkomsten uit mailingsacties (€ 43.000 lager dan begroot). De contributies brachten € 18.000 meer op dan was begroot. De ontvangsten uit projecten zijn € 46.000 lager dan begroot. In de begroting was meegenomen dat per 1-9-2014 een nieuwe projectperiode van de Jacobikerk in Utrecht zou beginnen. Nu dat niet het geval is geweest, zijn zowel de kosten als de opbrengsten lager uitgevallen.

Kosten fondsenwerving t.o.v. de totale lasten 2014

Besteed aan doelstelling (euro's)

2009		1.335.856
2010		1.186.184
2011		1.227.345
2012		1.370.920
2013		1.769.531
2014		1.232.734

Bestedingen

In 2014 gaven we bijna een kwart van onze bestedingen aan de doelstelling uit aan missionaire vorming: Dit betreft: Toerusting gemeenten, Areopagus en Dabar. De kosten van de missionaire projecten zijn € 42.000 hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk door het in goed overleg stopzetten van het contract met een van de medewerkers. Het resultaat voor missionaire publiciteit is € 23.000 lager dan begroot. De voornaamste reden van de overschrijding is dat de opbrengst voor de Echo lager uitvalt dan was begroot. De drukkosten waren daarentegen hoger dan de begroting. De kosten van samenwerkingsverbanden zijn € 12.000 lager. Dit komt doordat voor de bijzondere leerstoel het onderzoeksbudget niet is besteed. De kosten voor de stafafdeling theologische en missionaire advisering betreffen een deel van de werktijd van dr. Wim Dekker.

Werving baten

Voor de fondsenwerving werd een bedrag van € 209.000 uitgegeven, terwijl € 256.000 was begroot. Dit verschil komt hoofdzakelijk doordat de vacature voor fondsenwerfer/relatiebeheerder nog niet is vervuld.

De kosten van fondsenwerving zijn 12,1% van de gerealiseerde baten uit eigen fondsenwerving. Het bestuur had zichzelf voor 2014 een norm opgelegd van 13,6%. De kosten zijn dus binnen deze norm gebleven en zeker ook binnen de norm van 25% die het Centraal Bureau Fondsenwerving hanteert.

Baten uit eigen fondsenwerving

2009		1.483.147
2010		1.477.783
2011		1.484.858
2012		1.794.421
2013		1.785.102
2014		1.723.479

Kosten fondsenwerving ten opzichte van de gerealiseerde baten (norm CBF: 25%)

Beheer en administratie

De kosten van beheer en administratie waren hoger dan begroot vanwege een wijziging in de afdeling. De voornaamste reden hiervoor is dat er veel extra werk verzet is in verband met de invoering van een nieuw CRM-systeem. De kosten voor beheer en administratie bedragen 11,2% van de som van de lasten. Ook hier bleven we binnen de norm die het bestuur heeft vastgesteld (15%).

Kosten beheer en administratie

Percentage van de som van totale lasten (norm: 15%)

Bestedingenratio

In 2014 besteedden we bijna 1,23 miljoen euro aan de doelstellingen van de IZB, terwijl de totale lasten 1,62 miljoen euro bedroegen. 0,208 miljoen euro werd besteed aan werving van de baten en 0,18 miljoen euro werd besteed aan de kosten van beheer en administratie. Dat betekent dat per saldo 76 cent van elke uitgegeven euro in 2014 is besteed aan de doelstellingen. In 2013 was dit 83 cent. Hierbij moet wel worden aangetekend dat door de vrijval van de verplichtingen betreffende subsidieverplichtingen dit bedrag negatief wordt beïnvloed. Zonder deze vrijval zou het 79 cent zijn van iedere euro.

Percentage dat van elke uitgegeven euro aan de doelstelling is besteed

Bezoldiging bestuur en directie

Aan de statutaire bestuurders worden geen andere vergoedingen toegekend dan een vergoeding voor gemaakte reiskosten. Deze vergoeding bedroeg in 2013 € 2.765 (2013: € 2.892). Het bestuur heeft de feitelijke leiding overgedragen aan de titulaire directie.

Het bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigings-

componenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in 2011. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning wordt de arbeidsvoorwaardenregeling voor medewerkers van de Protestantse Kerk in Nederland toegepast.

	G.J. de Groot (operationeel directeur) 2014	L. Wüllschleger (directeur) 2014	L. Wüllschleger (directeur) 2013
Dienstverband			
Aard (looptijd)	onbepaald	onbepaald	onbepaald
Uren	36	36	36
Parttime percentage	1,0	1,0	1,0
Periode	1,30 mnd	12 mnd	12 mnd
Bezoldiging			
Bruto loon/salaris	5.250	73.188	73.188
Vakantiegeld	328	9.270	5.855
Eindejaarsuitkering	437	6.074	6.074
Totaal jaarinkomen	6.015	88.532	85.117
Sociale lasten			
Sociale lasten	1.014	9.525	8.869
Pensioenlasten	689	10.697	10.637
Belastbare vergoedingen/bijtellings		0	0
Totaal overige lasten en vergoedingen	1.703	20.222	19.505
Totaal bezoldiging	7.719	108.754	104.622

Vermogen

In 2014 zijn twee stelselwijzigingen doorgevoerd. Op basis van voortschrijdend inzicht zijn met ingang van dit jaar de subsidietoezeggingen opgenomen onder de 'schulden' in plaats van onder (niet uit de balans blijvende) 'verplichtingen'. Het effect op het vermogen per 1 januari 2014 bedraagt € 485.836 negatief en het effect op het resultaat 2014 bedraagt € 254.269 positief. Deze vrijval is verwerkt bij missionaire projecten. Om het overzicht van baten en lasten vergelijkbaar te maken met die van 2014, zijn de gegevens over 2013 met € 259.364 positief aangepast.

Tevens is besloten om van de gebouwen de reële waarde in de jaarrekening op te nemen. Het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde is verwerkt in een herwaarderingsreserve.

Als gevolg van de genoemde stelselwijzigingen zijn de reserves nogal gewijzigd. Voor ons financieel beleid is de verwachte ontwikkeling van de continuïteitsreserve voor de komende jaren het uitgangspunt. De hoogte van die reserve dient te voldoen aan de norm die het bestuur daarvoor heeft gesteld:

per balansdatum dient de reserve minimaal 50% van de baten uit fondsenwerving van het volgende boekjaar te zijn. Eind 2014 voldeden we niet aan deze norm. Daarentegen hebben we naast de continuïteitsreserve een nieuwe reserve gevormd, de zogeheten herwaarderingsreserve. Met deze reserves samen voldoen we weer ruimschoots aan deze norm.

Beleggingsbeleid

De liquide middelen die we aanhouden in verband met de hoogte van onze continuïteitsreserve, zijn in 2014 geheel ondergebracht bij de Rabobank. Hiervoor is gekozen vanwege de onzekere economische omstandigheden.

De IZB beschikt over een Treasury Statuut waarin wordt aangegeven dat we onze liquide middelen uitsluitend kunnen beheren via spaarrekeningen en termijndeposito's. Het Treasury Statuut stamt uit 2005 en is toe aan een grondige revisie. Deze zal in de loop van 2015 plaatsvinden.

Begroting 2015

De begroting voor 2015 sluit af met een exploitatietekort van € 76.000. Een deel van dit bedrag (€ 17.000) wordt gevonden in het bestemmingsfonds Hoogleraar. Tevens is begroot dat een bedrag van € 72.000 uit het bestemmingsfonds Kern-activiteiten wordt gehaald, met het oog op de kosten voor de theologenconferentie en expertmeeting 'Discipelschap, een theologische peiling' (16/17 april) en voor ondersteuning van (nieuwe) projecten.

De grafiek toont de verwachte ontwikkeling van de inkomsten uit fondsenwerving. Uiteraard hebben we nagedacht over de mogelijkheid dat de groei onverhoopt niet wordt gerealiseerd. Sinds eind 2011 hebben we de start van nieuwe missionaire projecten afhankelijk gemaakt van vooraf verworven baten uit fondsenwerving. Dat betekent dat de uitgaven niet zullen plaatsvinden als de fondsenwerving niet rond komt. Dankzij die werkwijze creëren we automatisch meer evenwicht in de baten en lasten. Het niet kunnen doorgaan van deze projecten betekent echter minder kunnen investeren in onze passie voor missie. Daarom doen we een beroep op u om het werk van de IZB financieel te blijven ondersteunen.

Fondsenwerving

Om meer balans te brengen in de inkomsten en uitgaven van de IZB is eind 2011 besloten tot een nieuwe financieringsstructuur voor missionaire projecten. De start van een nieuw project of een nieuwe projectperiode is afhankelijk gemaakt van vooraf te verwerven baten uit fondsenwerving.

In de praktijk blijkt die (noodzakelijke) beleidskeuze op sommige plaatsen tot spannende situaties, met name bij de overgang naar een nieuwe projectperiode. Zolang er onvoldoende geld is voor de geplande doorstart, verkeert de missionaire werker in onzekerheid over de toekomst.

De omschakeling naar deze nieuwe financieringsstructuur vergt veel van de fondsenwerving. Bij de verwerving van de financiën wordt primair gekeken naar een mogelijke bijdrage van de betrokken gemeente. Om de projectbegrotingen rond te krijgen zal in 2015 steviger moeten worden ingezet op het programma 'Linken', waarbij gemeenten elders in het land aan het missionaire project worden gekoppeld, met het oog op zowel de inhoudelijke uitwisseling als de financiële ondersteuning.

Een goed voorbeeld van dat laatste is de relatie tussen het missionaire werk in de Martinikerk in Groningen en de Hervormde gemeente Veenendaal. Deze grote gemeente, met verschillende wijkgemeenten, stelt jaarlijks twee collecte-opbrengsten beschikbaar voor het werk in Groningen. Gemeenteleden brachten een werkbezoek aan Groningen en de missionaire predikant van de Martinikerk, dr. Sjaak van den Berg, ging voor tijdens een kerkdienst in Veenendaal en schreef impressies over zijn werk in het kerkblad van het dorp.

Fondsenwerper Stefan Poldervaart nam 1 juni 2014 afscheid van de IZB, in verband met zijn nieuwe werkkring bij Interserve Nederland. Nadat een eerste poging om de vacature te vervullen geen geschikt kandidaat opleverde is een tijdelijke fondsenwerper aangesteld, Wout Schinkel. De verwachting is dat in het voorjaar van 2015 een nieuwe relatiebeheerder/fondsenwerper kan worden benoemd.

Verantwoordingsverklaring jaarverslag 2014

Het bestuur van IZB - vereniging voor zending in Nederland onderschrijft blijkens door de bestuursleden persoonlijk ondertekende verklaring de volgende principes van goed bestuur:

1. Binnen de instelling dient de functie "toezicht houden" (vooraf: vaststellen of goedkeuren van plannen en achteraf: het kritisch volgen van de organisatie en haar resultaten) duidelijk te zijn gescheiden van het "besturen" en van de "uitvoering".
2. De instelling dient continu te werken aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig gewerkt wordt aan het realiseren van de doelstelling.
3. De instelling streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten.

Deze drie principes zijn hierna nader uitgewerkt.

Principe 1 toezicht houden, besturen en uitvoeren

Organisatie van het intern toezicht op bestuurlijke en uitvoerende taken en de uitvoering daarvan.

De instelling wordt bestuurd door het statutair bestuur, bestaande uit ten minste zeven natuurlijke personen.

Bestuursleden worden benoemd door de algemene vergadering. De benoeming geschiedt voor een periode van drie jaren. Elk jaar treden ten minste twee bestuursleden af volgens een door het bestuur op te maken rooster. Bestuursleden kunnen maximaal drie maal worden herbenoemd. Het bestuur doet een voordracht aan de algemene vergadering. Leden kunnen namen van kandidaten bij het bestuur indienen. Het bestuur bepaalt dan een dubbeltal ter verkiezing. Als er geen namen worden ingediend, doet het bestuur een enkelvoudige voordracht aan de vergadering.

Het bestuur telt in 2014 tien personen. De dagelijkse leiding van de activiteiten berust bij de eenhoofdige titulaire directie. De directeur opereert met inachtneming van de statuten, de bestuursbesluiten en het directiereglement. Het toezicht

vooraf berust bij het bestuur. Het bestuur stelt, op advies van de directeur, het meerjarenbeleidsplan, het jaarplan en de begroting vast. Na vaststelling in het bestuur wordt hieraan uitvoering gegeven door de verschillende afdelingen onder leiding van de directeur.

Het bestuur heeft het besturen van de vereniging gedeeltelijk gedelegeerd aan de directeur en vanaf 21 november 2014 aan een tweehoofdige directie (algemeen directeur en operationeel directeur). Tot de competentie van de directie behoren het uitvoeren van de werkzaamheden, binnen de kaders van het door het bestuur vastgestelde beleid, het leiding geven aan de werkorganisatie, het personeelsbeleid en het onderhouden van externe contacten.

De instelling heeft geen afzonderlijk toezichthoudend orgaan. De functie toezicht houden achteraf wordt vervuld door het bestuur. Het bestuur vergadert ten minste vier maal per jaar, in aanwezigheid van de directeur. De toezichthoudende functie van het bestuur vindt plaats door beoordeling van door de directie aangeleverde stukken (inclusief een periodiek directieverslag) en de besluitvorming daarover. De IZB heeft een Commissie Toetsing Financieel Beleid, die bestaat uit leden van de vereniging (niet zijnde bestuursleden) met specifieke deskundigheid op financieel en beleidsmatig gebied. Deze commissie overlegt ten minste twee maal per jaar met de directie en het hoofd financiën en bedrijfsvoering over het beleid, de begroting en de jaarrekening en is op deze wijze namens de leden betrokken bij het toezicht vooraf en achteraf.

In 2014 heeft deze commissie tweemaal vergaderd. Aan het begin van het verslagjaar waren de volgende personen lid van de commissie: mr. J.P. (Paulina) van Dam-Maaijen, R. (Ruud) den Nederlanden, ir. H. (Harry) van Haaften (voorzitter) en J.G. (John) Kamphuis MSc. Tijdens het verslagjaar was de heer Van Haaften aftredend en niet meer benoembaar. In zijn plaats werd mevrouw H. (Hilda) Freije uit Gorinchem benoemd. Omdat ds. Martin van Dam in het verslagjaar werd gekozen tot bestuurslid, heeft zijn echtgenote haar taak in de commissie neergelegd. Zij is opgevolgd door mevrouw E. (Esther) Bouter-van Munster uit Barneveld.

Aan de hand van het jaarverslag en jaarrekening leggen bestuur en directie aan de leden van de vereniging verantwoording af over de verrichte activiteiten, over de ingezette middelen en over de uitkomsten van de fondsenwerving. De algemene vergadering (de ledenvergadering) stelt na bespreking het jaarverslag vast en vervult aldus haar rol van toezicht houden achteraf.

Optimale samenstelling van het bestuur

IZB - vereniging voor zending in Nederland streeft naar een zodanige samenstelling van het bestuur, dat de noodzakelijk geachte competenties binnen het bestuur vertegenwoordigd zijn. Op deze wijze wordt gewaarborgd dat de individuele bestuursleden gezamenlijk over een veelheid aan kwaliteiten beschikken.

Evaluatie van het functioneren van directie en bestuurders

Het functioneren van de directie wordt jaarlijks geëvalueerd door het bestuur, mede aan de hand van de directieverslagen over de verstreken periode, die geagendeerd zijn voor de bestuursvergaderingen. Daarnaast vindt ten minste eenmaal per jaar een functioneringsgesprek door de voorzitter van het bestuur en een ander bestuurslid met de directeur plaats. In het op 12 maart 2010 vastgestelde document 'beschrijving van de bestuursstructuur' is opgenomen: 'het bestuur zal ten minste één maal per vier jaar - onder leiding van een externe deskundige - het eigen functioneren, gericht op de kwaliteit en de doelmatigheid van besturen, beoordelen en ontwikkelen'.

Principe 2 optimale besteding van middelen

Benoemen van richtinggevende doelstellingen op alle relevante gebieden en niveaus.

Op 19 november 2010 heeft het bestuur een nieuwe missie en visie vastgesteld. Op 3 februari 2012 heeft het bestuur deze missie en visie op onderdelen bijgesteld. De missie luidt: 'Wij belijden dat zending Gods eigen werk is. Hij heeft zijn Zoon gezonden in de wereld. Zijn Geest zorgt door de eeuwen heen voor de voortgang van de evangelieverkondiging met het oog op de dag van het koninkrijk van God. Wij staan voor zending in Nederland. Wij werken eraan mee dat gemeenten en gemeenteleden gestalte geven aan het evangelie van Jezus Christus in de wereld en dat zij daardoor mensen voor Hem winnen. Het is onze passie dat mensen die Hem nog

niet kennen, tot het heil in Christus komen en samen met zijn gemeente Hem navolgen.' Op 13 april 2012 heeft het bestuur het meerjarenbeleidsplan 2013 - 2017 goedgekeurd. In het beleidsplan zijn richtinggevende doelstellingen opgenomen.

Op 19 september 2014 heeft het bestuur de kaderbrief 2015 vastgesteld. In deze brief geeft het bestuur aan de werkorganisatie aan binnen welke kaders (vanuit het meerjarenbeleidsplan) het jaarplan 2015 dient te worden opgesteld. Het jaarplan 2015 is door het bestuur goedgekeurd in zijn vergadering van 21 november 2014.

Monitoren en evalueren van de uitvoering van activiteiten en interne processen.

De organisatie is zich ervan bewust, dat de noodzakelijke middelen door collecten en giften bijeengebracht worden. Het beleid is mede daarom gericht op de effectiviteit van de activiteiten en de efficiënte inzet van middelen. De personeelskosten vormen de belangrijkste kostencategorie. Het betreft vaak projecten met een lange looptijd. Bij het bepalen van de personele inzet binnen de werkvelden is de omvang van de inzet (parttime of fulltime) voortdurend een punt van aandacht. Ook bij inkoop van goederen en diensten wordt gezocht naar de beste prijs-kwaliteitverhouding.

Bewaking van de doelmatige uitvoering van de activiteiten vindt plaats door bestuur, directie en afdelingshoofden. Aan de hand van het directieverslag en/of voorstellen van de directie bewaakt het bestuur de voortgang van de doelstellingen voor de desbetreffende periode en worden nieuwe initiatieven besproken. Intern bewaakt en evalueert de directie de inhoudelijke aspecten van de activiteiten, de doelmatige uitvoering daarvan en de realisering van de doelstellingen. Basis daarvan zijn werkverslagen, rapportages en/of voorstellen van de afdelingshoofden, waarin aandacht besteed wordt aan knelpunten en nieuwe initiatieven besproken. Voor onderlinge afstemming bespreken directeur en afdelingshoofden hun rapportages tevens in de vergaderingen van het coördinerend team. Het bestuur heeft op 21 november 2014 officieel besloten over te gaan tot een tweehoofdige directie (algemeen directeur en operationeel directeur) en in verband daarmee houdt het coördinerend team op te bestaan. In het kader van de beleidsvoorbereiding is er een breed beleidsoverleg ingesteld. Doel van het breed beleidsoverleg is het aandragen van bouwstenen voor het formuleren van beleid,

door middel van fundamentele gedachtevorming over missionologische visie, beleid, strategie en innovatie.

De bestedingscontrole vindt als volgt plaats. Eenmaal per kwartaal wordt een budgetrapportage opgesteld en worden de bestedingen vergeleken met de taakstellende begroting. Belangrijke verschillen worden geanalyseerd. De directeur stelt aan de hand van deze gegevens vast of het niveau van de bestedingen acceptabel is. Maandelijks wordt de ontwikkeling van de inkomsten bewaakt aan de hand van een rapportage van de gerealiseerde inkomsten in relatie tot begroting en realisatie van voorgaande jaren.

In werking stellen van aanpassingen naar aanleiding van de evaluaties

De wijze van aanpassing hangt af van het desbetreffende onderwerp. Het bestuur maakt afspraken met de directie over gewenste aanpassingen en de implementatie daarvan en ziet, onder meer aan de hand van het directieverslag, er op toe dat de implementatie daadwerkelijk plaats vindt.

Principe 3 optimale relaties met belanghebbenden

Belanghebbenden van IZB - vereniging voor zending in Nederland De belanghebbenden van de IZB zijn:

extern

1. rand- en buitenkerkelijken;
2. alle kerkelijke gemeenten binnen de Protestantse Kerk in Nederland, en met name zij die de activiteiten van IZB - vereniging voor zending in Nederland financieel en anderszins steunen;
3. kerkenraden, predikanten, zendings- en evangelisatie-commissies, lectratiecommissies;
4. donateurs en subsidieverstrekken;
5. bovenplaatselijke kerkelijke organen;
6. samenwerkingsverbanden en christelijke organisaties;
7. christelijke media;

intern

8. de leden van de vereniging;
9. medewerkers, bestuursleden en vrijwilligers.

Inhoud en de kwaliteit van de aan de belanghebbenden verstrekte informatie en wijze waarop informatie wordt verstrekt

De externe communicatie is voornamelijk gericht op de (predikanten, kerkenraden en leden van) plaatselijke kerkelijke gemeenten binnen de Protestantse Kerk in Nederland.

Daarbij wordt gebruik gemaakt van een breed scala aan middelen:

1. het blad Tijding, dat vier maal per jaar wordt toegezonden aan alle leden;
2. de website www.izb.nl, met nieuws en achtergronden;
3. de maandelijkse nieuwsbrief, met toerustings-artikelen
4. het (interne) IZB-Bulletin, dat gemiddeld eenmaal per drie weken digitaal wordt verspreid onder alle medewerkers;
5. folders, brochures, via kerkelijke gemeenten;
6. persberichten in landelijke bladen en kerkbladen;
7. nieuws- en achtergrondartikelen in landelijke media;
8. voorlichtingsbijeenkomsten (op aanvraag van gemeenten).

De verantwoordelijkheid voor deze uitgaven ligt bij de directie; het uitvoerende werk geschiedt onder leiding van het hoofd communicatie en innovatie.

Inrichting van de communicatie

Het communicatiebeleid van de IZB wordt gekenmerkt door de volgende trefwoorden: actueel, transparant, pro-actief, doelgericht. Afhankelijk van de aard en de urgentie van de communicatie wordt daarbij een keuze gemaakt uit de veelheid aan mogelijkheden.

Manier van omgaan met ideeën, opmerkingen, wensen en klachten van belanghebbenden

Over de wijze waarop we met belanghebbenden communiceren bestaan heldere afspraken. Er bestaan korte lijnen voor de beantwoording van vragen, opmerkingen of klachten. Veruit de meeste worden binnen een week beantwoord. Als de opmerkingen of vragen nader overleg vereisen binnen de vergadering van het directie team, volgt een schriftelijke, dan wel mondelinge respons uiterlijk binnen twee weken. Vragen van de pers worden behartigd door of in opdracht van de directie. Voor medewerkers is een vertrouwenspersoon aangesteld.

Amersfoort, 10 april 2015

Namens het bestuur van IZB - vereniging voor zending in Nederland,

M.J. Tekelenburg, voorzitter

R.F de Wit, secretaris

Hoofdpunten jaarplan 2015

1. Vieren

In 2015 bestaat de IZB 80 jaar. Schrik niet: de gemiddelde leeftijd van de medewerkers is nog niet de helft. Die combinatie is een boeiende mix van traditie en vitaliteit. De IZB is sinds lange tijd breed en diep geworteld in lokale gemeenten in ons land. In de loop der tijd is een schat aan ervaring opgebouwd. De huidige generatie is daarmee aan de slag en bouwt erop voort; eigentijds en herkenbaar. In 2015 besteden we op diverse moment aandacht aan het jubileum, in elk geval tijdens de algemene vergadering, donderdag 23 april 2015, 16.30 uur (incl. maaltijd).

2. Evalueren

Ruim drie jaar geleden is het huidige meerjarenbeleidsplan opgesteld. Bij die gelegenheid is de missie en visie van de IZB geformuleerd, zetten we thema's als 'discipelschap' en 'partnerschap' op de agenda en formuleerden we enkele kernwaarden van de organisatie: ootmoed, oprechtheid en eenvoud. In 2015 zitten we midden in de beleidsperiode 2013-2017. Samen met externe deskundigen voeren we een tussentijdse evaluatie uit. Over de resultaten organiseren we een beleidsconferentie, om de puntjes op de i te zetten voor de periode tot en met 2017.

3. Studeren

In augustus 2014 publiceerde de IZB het boek 'Tijd om mee te gaan; over discipelschap vandaag'. Het boek is gericht op een brede lezerskring in gemeenten. De IZB wil graag ook een bijdrage leveren aan het theologische gesprek over discipelschap. Voor welke vragen staan we als het gaat om de ecclesiologie, de missiologie en de pneumatologie?

In twee Engelstalige studiedagen gaan we daar nader op in; een conferentie op 16 april 2015 in de Maartenskerk in Doorn en op 17 april een (besloten) expertmeeting in de Vrije Universiteit te Amsterdam. We hebben daarvoor twee toonaangevende gastsprekers uit het Verenigd Koninkrijk uitgenodigd: Brian Brock (Aberdeen) en Stephen Cherry (Durham).

4. Publiceren

Wim Dekker, die in 2015 met emeritaat gaat, verwacht in het voorjaar nog een boek te publiceren, onder de titel 'Tegendraads en bij de tijd'; een boek waarin hij in het spoor van Dietrich Bonhoeffer nadenkt over actuele theologische thema's.

Bijzonder hoogleraar dr. Herman Paul maakt een begin met het project 'Secularisatie: een augustiniaanse kritiek', dat uitmondt in een aantal beknopte en toegankelijke boekpublicaties.

De IZB heeft voor 2015 verder een aantal brochures gepland: over missionaire oefenplaatsen, over 'Dagelijks dichtbij dienen (3D)', over 'missionair kerk-zijn op een dorp' en vervolg-uitgaven op de brochure 'missionaire levensstijl'.

5. Samen optrekken

'Partnerschap' is voor de IZB een werkwoord. Als 'partner in missie' schuiven we aan bij kerkenraden, we luisteren naar de verhalen over hun zorgen en zegeningen en gaan in gesprek. We trekken een tijd samen op, eerst met de ambtsdragers, daarna betrekken we de gemeente erbij. Wat ons betreft is dat de investering meer dan waard. De structurele betrokkenheid brengt veel in beweging. Omdat deze aanpak zichtbaar vruchten afwerpt, zal de IZB hier in 2015 hoge prioriteit aan geven.

6. Leren

Missionaire werkers in de oefenplaatsen hebben veel contact met zoekers, intreders en herintreders. Juist op plekken waar kerk en geloof allerm minst vanzelfsprekend zijn, valt er in missionair opzicht veel te leren. Hoe verbinden mensen zich in onze cultuur aan de weg van Christus? Hoe ontstaan nieuwe geloofsgemeenschappen? Wat vinden zij op hun weg?

Die lessen krijgen vanaf 2015 expliciet en prominent aandacht in de projectplannen. Het is in de eerste plaats een les voor de betrokken gemeente, maar ook breder, voor andere oefenplaatsen en gemeenten. Dat betekent onder andere dat actief lessen worden verzameld, uitgewisseld en gecommuniceerd.

7. Herstructureren

In de missionaire oefenplaatsen (v/h projecten) leggen we nadruk op partnerschap; in 2015 nog veel meer dan tot nu toe. Om dit goed tot zijn recht te laten komen, zal de organisatiestructuur van de oefenplaatsen worden aangepast: Zo zal de IZB-directie jaarlijks met betrokken kerkenraden om de tafel gaan zitten om een jaarplan op te stellen en te evalueren; de coördinator voor missionaire oefenplaatsen vertegenwoordigt de IZB in de stuurgroep.

Om de betrokkenheid van de IZB én om het leren van de oefenplaatsen goed uit de verf te laten komen, zal de capaciteit van de coördinatie worden uitgebreid.

8. Toerusten

Inspiratie en expertise zijn kernbegrippen in het toerustingswerk van de IZB. Veel gemeenteleden verlangen ernaar om het geloof te verbinden met hun alledaagse leven. Het toerustingsaanbod is erop gericht dat verlangen te ondersteunen. Daarbij wordt dankbaar gebruik gemaakt van de resultaten van de voortgaande bezinning op het thema discipelschap.

In 2015 wordt een nieuwe cursus ontwikkeld: waar kom je in je dagelijks leven niet-christenen tegen? Welke kansen en mogelijkheden heb jij, met jouw talenten om daarin getuige te zijn?

De Scopus-cursus wordt in 2015 in een nieuw jasje gestoken. Er verschijnt ook een nieuwe module, over de profeet Elia.

9. Inspireren en motiveren

Uit de grote belangstelling voor de inspiratie- en informatie-bijeenkomst 'Help! Ik ben evangelisatie-ouderling', in 2014, blijkt dat er behoefte bestaat voor toerusting voor missionaire ambtsdragers. In 2015 wordt opnieuw zo'n bijeenkomst gepland, met ruime aandacht voor praktische vragen als: Hoe werk ik aan draagvlak voor missionair werk? Welke (realistische) doelen stel ik? Hoe motiveer ik vrijwilligers?

10. Begeleiden

Het is van groot belang dat het werk in de programma-lijn Missionaire Vorming voeling houdt met de (soms rauwe) werkelijkheid van de gemeenten die we ondersteunen. Om dat te waarborgen zijn/worden visiegroepen gevormd, met vertegenwoordigers uit die gemeenten. De kritische reflectie in hun vergaderingen komt de kwaliteit en de bruikbaarheid van ons missionaire vormingwerk ten goede. Naar analogie van de bestaande visiegroepen voor Areopagus en 'Missionaire trajecten', creëren we in 2015 ook dergelijke groepen voor 'Missionair kerk-zijn in een dorp' en voor 'Scopus'.

11. Innoveren

Sinds het najaar van 2012 heeft de landelijke organisatie van het campingevangelisatie en -recreatiewerk Dabar (weer) onderdak gekregen bij de IZB. Het is alsof het nooit is weg geweest. Jaarlijks trekken 450 jongeren er op uit om in woord en daad op campings getuige te zijn van Jezus Christus. In 2015 worden nieuwe initiatieven ontplooid, met 'Dabar in de stad', met een nieuwe Dabar-band, nieuw missionair kindermateriaal en een nieuwe brochure over campingpastoraat. En een meerjarenbeleidsplan voor 2016-2019.

12. Leven uit de Bron

'Gemeenteopbouw zonder geloofsopbouw is als een boom zonder wortels', is het adagium van Marius Noorloos, auteur van bestsellers als 'Leven uit de Bron' en 'Groeien bij de Bron'. Dit toerustingsmateriaal voor kerkenraden accentueert het belang van het geloofsgesprek als basis voor alle werk in de kerk. De IZB tekende in 2014 een overeenkomst met de landelijke werkgroep, die ambtsdragerscursussen verzorgt. In 2015 benoemt de IZB een coördinator (0,2 fte) die een programma ontwikkelt om het materiaal vruchtbaar te maken voor kerkenraden in gemeenten waar de IZB contact mee onderhoudt.

13. Ondersteunen

Uit de beoordelings- en functioneringsgesprekken en uit onderzoek onder IZB-medewerkers is gebleken dat zij te kampen hebben met hoge werkdruk. In 2015 worden per afdeling analyses gemaakt en oplossingen gecreëerd. De uitkomsten worden uitgewerkt in beleidsvoorstellen.

14. Werven

In 2015 wordt de nieuwe stafafdeling relatiebeheer opgezet, inclusief de daarbij behorende communicatie en fondsenwerving.

De 'Toer voor het goede doel' is een blijvertje op de IZB-jaarkalender. De sponsortocht voor wielrenners, toerfietzers en wandelaars is van grote betekenis, zowel in financieel als in publicitair opzicht. De opbrengst is in 2015 opnieuw bestemd voor Dabar. Oud-IZB-medewerker Hans Borghuis, indertijd de initiatiefnemer van de toer, zal de organisatie van het evenement coördineren.

15. Huisvesten

Door de sluiting van de boekhandel staat een deel van Johan van Oldenbarneveltlaan 10 leeg. Ook de eerste verdieping van het pand op nummer 12 wordt niet benut, sinds de verhuizing van de medewerkers van stichting Alpha-cursus Nederland naar Driebergen.

Na een grondig onderzoek naar verschillende opties zal in 2015 de knoop worden doorgemaakt over de meest efficiënte huisvesting van de IZB.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van IZB – vereniging voor zending in Nederland

De in dit verslag opgenomen samengevatte jaarrekening, bestaande uit de samengevatte balans per 31 december 2014 en de samengevatte staat van baten en lasten over 2014 met bijbehorende toelichtingen, zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van IZB – vereniging voor zending in Nederland. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 8 april 2015. Desbetreffende jaarrekening en deze samenvatting daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 8 april 2015.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving waaronder Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende instellingen'. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van IZB – vereniging voor zending in Nederland.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting op de jaarrekening.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van IZB – vereniging voor zending in Nederland voor het jaar eindigende op 31 december 2014 en in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting op de jaarrekening.

Barneveld, 8 april 2015

Visser & Visser Accountants B.V.

w.g.

E.D. van den Brink RA

Vereniging IZB

Statutaire naam

IZB - vereniging voor zending
in Nederland

Verkorte naam

IZB

Oprichtingsdatum

27 november 1935

Grondslag en doel

'De vereniging erkent de Bijbel als Gods Woord en aanvaardt de Drie Formulieren van Enigheid. Zij heeft ten doel de inwendige zending in Nederland in overeenstemming met de belijdenis van de Nederlandse Hervormde Kerk' (art. 3 van de statuten). Na de vorming van de Protestantse Kerk in Nederland in 2004 is in artikel 4 van de statuten vastgelegd dat de vereniging dienstbaar is aan het geheel van de Protestantse Kerk in Nederland.

Adres

Johan van Oldenbarneveltlaan 10
3818 HB Amersfoort, Tel.: 033 - 461 1949

Website

www.izb.nl

Kamer van Koophandel

Nr. 40478278

Redactie/eindredactie

Afdeling Communicatie IZB

Fotografie

Coverfoto: Sjaak Boot, evenals pag. 2, 4, 5, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 20, 22 en 48. Pag. 15: Dineke van der Wouden; pag. 16: Henrieke van Assen; pag. 18: Jaco Klamer; pag. 24: Rick de Blois; pag. 25: Bram Petraeus; pag. 26: Dio van Maaren; pag. 30: RD, Henk Visscher

Ontwerp en uitwerking

Ivar van Loen, Amersfoort (Ivarontwerpt)

Druk

Van der Weij bv, Hilversum